

ASR

IJTIMOIIY-
SIYOSIIY
GAZETA

Gazeta 2004-yil
1-yanvardan chiqqan boshlagan

TADBIRKORLAR VA ISHBILARMONLAR HARAKATI – O'ZBEKISTON LIBERAL-DEMOKRATIK PARTIYASI HAFTALIK NASHRI

e-mail: xxi_asr@mail.uz

2019-YIL 23-MAY, PAYSHANBA, 20 (810)-SON

web sayt: www.21asr.uz

Электротехника саноатини ривожлантиришнинг муҳим йўналишлари белгилаб берилди

Ўзбекистон Республикаси Президенти Шавкат Мирзиёев 22 май куни электротехника саноатини ривожлантириш, соҳада ишлаб чиқариш ва экспорт ҳажмини ошириш масалаларига бағишланган йиғилиш ўтказди.

Ҳаёт сифати ўсиши билан аҳоли орасида ва иқтисодиёт тармоқларида электротехника маҳсулотларига талаб тобора ошиб бормоқда. Жаҳон миқёсида бундай товарлар экспорт ҳажми 2 триллион 500 миллиард доллардан ошиб, йилга 10 фоиз ўсиш кузатишмоқда.

Бу соҳа мамлакатимиз иқтисодиётида алоҳида ўринга эга. Ички бозор, муассаса ва хонадонлар юртимизда ишлаб чиқарилган маҳсулотлар билан таъминланган. Ўтган йили, масалан, тармоқ корхоналарида 2 мингдан ортиқ турдаги 9 триллион 600 миллиард сўмлик товарлар ишлаб чиқарилган.

Шу билан бирга, соҳага кенг шароитлар яратилганига қарамай, катта миқдорда электротехника буюмлари импорт қилинапти. Минтақа бозорида эса мамлакатимизнинг экспорт улуши етарли эмас.

Йиғилишда экспорт-импорт конъюнктурасини ўрганиш асосида электротехника саноатини ривожлантириш, янги маҳсулотларни ўзлаштириш ва рақобатбардошлигини мустаҳкамлаш масалалари муҳокама қилин-

ди. "Ўзэлтехсаноат" уюшмасига 2022 йилгача ишлаб чиқариш ҳажмини икки баравар ошириш ҳисобига импортни оптималлаштириш ва экспортни 500 миллион долларга етказиш вазифаси қўйилди.

Президентимиз бунинг учун хомашёни чуқур қайта ишлаб, қўшимча қийматли маҳсулотлар ишлаб чиқаришни ташкил этиш зарурлигини таъкидлади.

Ҳозирда мисдан тайёрланаётган маҳсулотларнинг 50 фоизидан кўпроги оддий симдан иборат. Шуни чуқур қайта ишлаб, мис трубкалар, интернет ва алоқа кабеллари тайёрланса, жаҳон бозорида қимматроқ сотилади. Маиший техника, қурилиш, саноат ва медицина учун зарур асбоб-ускуналар ҳамда эҳтиёт қисмлар ишлаб чиқариш борасида ҳам салоҳият етарли экани қайд этилди.

Маҳсулотлар экспортида транспорт харажатларини камайтириш зарурлиги таъкидланди.

Импорт ўрнини босувчи маҳсулотлар қўламини кенгайтириш, уларнинг таннархини камайтириш масаласи муҳокама қилинди.

Ишлаб чиқаришда қўлланилаётган кўпгина эҳтиёт қисмлар импорт қилинаётгани, бу таннархнинг қимматлашишига олиб келаётгани кўрсатиб ўтилди. Музлаткич ва иситиш ускуналари, компьютер техникаси, мобил алоқа воситалари, қуёш панеллари ва бошқа юқори технологик маҳсулотлар ишлаб чиқаришни кенг йўлга қўйиш орқали юртимиз корхоналарининг ички бозордаги ўрнини янада мустаҳкамлаш зарурлиги таъкидланди.

Иқтисодиёт ва саноат вазир-

лиги, "Ўзэлтехсаноат" уюшмасига янги маҳсулотларни ўзлаштириш бўйича "йўл харитаси" ишлаб чиқиш вазифаси қўйилди.

Юртимиз маҳсулотларига ички ва ташқи бозорда барқарор талабни шакллантириш, давлат харидлари ва саноат кооперациясидан кенг фойдаланиш масаласига алоҳида эътибор қаратилди. Айниқса, қурилиш, энергетика, ахборот ва коммуникация технологиялари, автомобилсозлик каби тармоқларда ички кооперацияни кенгайтириш зарурлиги таъкидланди.

Хорижий бозорларга кириб бориш учун ташқи ҳамкорликни ҳам ривожлантириш муҳим. Шу боис жаҳонга машҳур брендлар билан қўшма лойиҳаларни амалга ошириш, маҳсулотларни халқаро стандартлар асосида сертификатлаш тизимини йўлга қўйиш бўйича топшириқлар берилди.

Ишлаб чиқарувчиларга яратилган шароитлар таҳлил қилинар экан, бу борада эркин иқтисодий зоналар муҳим ўрин тутуши қайд этилди. "Навоий" ва "Жиззах" эркин иқтисодий зоналарида янги лойиҳаларни жойлаштириш, "Термиз" эркин иқтисодий зонасини ташкил этиш бўйича тақлифлар билдирилди. Тармоқни жадал ривожлантириш, ишлаб чиқарувчилар учун қулай шароит яратиш мақсадида замонавий инфраструктурага эга электротехника технопаркларни ташкил этиш зарурлиги таъкидланди.

Йиғилишда берилган топшириқлар юзасидан зарур чора-тадбирлар белгилаб олинди.

ЎЗА

Хусусий сектор манфаатларини ҳимоялашнинг янги механизми

Ўтган ҳафтада Президентимиз томонидан имзоланган "Тадбиркорлик фаолиятини қўллаб-қувватлаш ва ҳимоя қилиш тизимини тубдан такомиллаштириш чора-тадбирлари тўғрисида"ги фармон асосий электоратимиз – хусусий сектор вакиллари манфаатлари, демакки, партиямиз дастури ва сайловолди платформасида белгиланган устувор вазифаларга тўла ҳамоҳанг. Партиямиз дастурида кучли иқтисодиёт аҳоли фаровонлиги ўсишининг асоси ва миллий хавфсизликнинг кафолати экани аниқ-равшан баён этилган. Бинобарин, O'zLiDeP ва унга ҳамкор ташкилотлар мазкур ҳужжат ижросини таъминлаш билан боғлиқ масалалар ҳал қилинишига қўмаклашишни зиммасидаги энг муҳим вазифалардан деб ҳисоблайди.

O'zLiDeP Сиёсий Кенгаши Ижроия қўмитаси томонидан фармон мазмун-моҳиятини тадбиркорлар ҳамда хусусий сектор вакиллари билан иш олиб боровчи тузилмаларга етказиш мақсадида ташкил этилган давра суҳбатида шу каби эътирофлар қайта-қайта таъкидланди. Мулоқотда парламент қўйи палатасидаги фракциямиз аъзолари, тадбиркорлар, турли ташкилот ва идоралар вакиллари сўзга чиқиб, мазкур ҳужжат мамлакатимизда тадбиркорликнинг янада тараққий этишини таъминлаш, жамиятимизнинг ижтимоий-сиёсий таянчи бўлган ўрта синфнинг мустаҳкамланишига хизмат қилишини билдирди.

Қайд этилганидек, тадбиркорларни қўллаб-қувватлашга қаратилган бир қанча меъёрий ҳужжатлар ишлаб чиқилган бўлса-да, ишбилармонларни қабул қилиш ва уларнинг мурожаатларини кўриб чиқишнинг ягона тизими мавжуд эмас эди. Муаммоларни таҳлил қилиш бўйича ишлар талаб даражасида амалга оширилмасди. Долзарб масалаларни аниқлаш ва ҳал этиш бўйича вазирликлар, идоралар, маҳаллий ижро ҳокимияти органлари фаолиятини мувофиқлаштиришнинг таъсирчан механизми жорий қилинмаган эди. Энг оғриқли нуқталардан бири

шуки, аксарият давлат ва ҳўжалик бошқаруви органлари раҳбарлари томонидан тадбиркорлар билан бевосита мулоқот қилишга, уларнинг қонуний талабларини аниқлаш ва тезкорлик билан ҳал қилишга ҳамда муаммоларни бартараф этишга етарлича эътибор берилмаяпти. Тадбиркорларнинг мурожаатлари билан ишлашда жойларда ҳамон бюрократик тўсиқлар ва говлар сақланиб қолмоқда. Фармонда шу сингари муаммоларни тизимли равишда ҳал қилиш борасида муайян чора-тадбирлар белгиланди. Эндиликда Бош вазирнинг тадбиркорлар мурожаатла-

рини кўриб чиқиш қабулхоналари ташкил қилинади. Амалга татбиқ этилаётган механизмнинг афзаллиги шундаки, Бош вазир тадбиркорлик субъектларини ҳамда чет эллик инвесторларни қабул қилиш, видеоконференцалоқа воситасида ва сайёр қабулларни ўтказиш, ишбилармонларнинг қонуний манфаатларига риоя қилинишини таъминлаш, хусусий сектор вакиллари дуч келаётган муаммолар бартараф этилишини шахсан назоратга олади ва улар ижросини кузатиб боради.

2

Яйловлардан энди хўжасизларча фойдаланилмайди

Шу йилнинг 20 май куни давлатимиз раҳбари "Яйловлар тўғрисида"ги қонуни имзолади. Таъкидлаш зарурки, мазкур ҳужжатнинг кучга кириши 2017-2021 йилларда Ўзбекистон Республикасини ривожлантиришнинг бешта устувор йўналиши бўйича Ҳаракатлар стратегиясида баён этилган бир қанча вазифалар изчил равишда амалга татбиқ қилинаётганидан далолат беради. Кишлоқ хўжалигини модернизация қилиш, ер ресурсларидан оқилона фойдаланиш ана шундай вазифалар сирасига киради.

Қонуннинг қабул қилинишига қандай зарурат бор эди? Аввало шуни айтиш кераки, кейинги чорак аср давомидаги экологик ва антропоген омиллар ҳамда

аҳоли сонининг ўсишига мутаносиб равишда чорва моллари сонининг ошиб бориши яйловларнинг ҳолатига салбий таъсир этди. Инқирозга учраган яйлов майдонларини аниқлаш ва уларни тиклаш ҳамда ҳосилдорлигини ошириш учун озқабоп экинларни экиш ишлари ҳам эътибордан четда қолганди. Сўнгги

ўттиз беш-қирқ йил ичида яйловлардан меъёридан ортиқ даражада фойдаланиш, яъни у ерларда чорва молларини боқиш ва бошқа антропоген таъсирларнинг қўлайиб кетиши натижасида ем-хашақбоп экинлар ҳамда яйловлар таназзулга учради.

5

УШБУ СОНДА:

"Томорқа хизматлари":

халқимизга қўмақдош бўла оляптими?

3

Ўзбекистон фермер, деҳқон хўжаликлари ва томорқа ер эгалари кенгашининг мамлакатимиз фермерларига МУРОЖААТИ

Бугун халқимиз Сизнинг шижоатингиз, ғайрат ва матонатингизга кўз текиб турганини бир зум бўлса-да, ёддан кўтарманг. Дастурхонимиз тўкин-сочин, бозорларимиз ноз-неъматларга тўла ва арзон, турмушимиз фаровон бўлиши бугунги меҳнатингизга боғлиқ.

5

"ОЛТИН ҚАЛАМ":

мезон холисликми ё?..

Йўқ, биз бу ўринда ёмон гумонда эмасмиз, шунчаки ваъда нима учун бажарилма(ёт)ганидан таажубдамиз, холос. Холислик ва шаффофлик энг биринчи талаб қилинадиган соҳанинг олд ўзанида бундай тушунмовчиликлар бўлиши, бошқаларни-ку қўя туринг, журналистларнинг-да ҳафсаласини пир қилиши, ишончсизлик кайфиятини туғдириши мумкинми?

6

Қозоқбой Йўлдошев:

Яшаши яхши одамнинг ташвиши мўл бўлади

8

Муносабат

Хусусий сектор манфаатларини ҳимоялашнинг янги механизми

Бошланиши 1-саҳифада.

Фармонда тадбиркорликни ривожлантиришга ва чет эл инвестицияларини жалб этишга тўқинлик қилаётган тизимли муаммоларни мониторинг қилиш, умумлаштириш ва таҳлил этиш, бу борада **"business.gov.uz"** ягона интерактив портали фаолиятини йўлга қўйиш ҳамда соҳадаги қонун ҳужжатларини такомиллаштириш бўйича таклифлар тайёрлаш ҳам белгилаб берилди.

— Йўлга қўйилган тизим орқали туман ёки шаҳар миқёсида ҳал қилиб бўлмайдиган муаммоларнинг ечимини ҳукумат даражасида топиш имконияти ажудда келмоқда, — деди **Ўзбекистон Республикаси Президенти ҳузуридаги тадбиркорлик субъектларининг ҳуқуқлари ва қонуний манфаатларини ҳимоя қилиш бўйича вакил девони етакчи инспектори Жамшид Ҳасанов**. — Туманда ҳал бўлмаётган масалалар вилоят даражасида, вилоятда ҳам ечими топилмаган муаммолар ҳукумат даражасида қўриб чиқилади. Бошқача айтганда, яратилган механизм воситасида энг чекка ҳудудларда фаолият олиб боровчи тадбиркорлар ҳам муаммоларига ҳукумат диққат-эътиборини қаратишлари мумкин. Бизнес-омбудсманга қабулхоналарнинг ишини йўлга қўйишга қўмаклашиш ва тадбиркорларнинг қонуний манфа-

атлари бузилишига йўл қўйган мансабдор шахсларга нисбатан таъсирчан чораларни қўллаш бўйича вазифалар юкланди. Бинобарин, бизнес-омбудсманнинг ҳудудларда фаолият юритувчи ходимлари қабулхоналар билан биргаликда тадбиркорларнинг бузилган ҳуқуқларини тиклаш бўйича тизимли иш олиб боради. Бу эса ўрта синф вакилларининг қонуний манфаатларини ҳимоялаш бўйича янги ағдаш юзга келаётганини аниқлатади.

Адлия вазирлиги катта маслаҳатчиси Дилшод Рўзиметов таъкидлаганидек, қабулхоналар фаолияти натижалари доимий назоратга олинади. Фармонга мувофиқ, Ҳисоб палатаси, Тадбиркорлик субъектларининг ҳуқуқлари ва қонуний манфаатларини ҳимоя қилиш бўйича вакил томонидан тадбиркорлар ва хорижий инвесторлар муносабатлари амалда ҳал этилиши ўрганилади ва мониторинг юритилади. Ўрганиш ва мониторинг якунлари Бош вазирга тақдим этилади. Бош вазир ҳар чорақда қабулхоналар фаолияти натижаларини алоҳида йиғилишларда, хусусан, видеоконференцалоқа орқали қўриб чиқади. Зарурат бўлганда тадбиркорлар ва хорижий инвесторларни шахсан қабул қилади. Ҳар чорақда қабулхоналар фаолияти натижалари, тадбиркорлик субъектлари ва хорижий инвесторларнинг ҳуқуқлари ҳимоя қилиниши бўйича қўйилган чора-тадбирлар тўғрисида Президентга ахборот беради. Фармон билан адлия органлари зиммасига ҳам масъулиятли вазифалар юклатилмоқда. Хусусан, туман миқёсидаги муам-

молар қабулхоналар билан бирга адлия бўлими томонидан ҳам атрофича ўрганилади. Адлия вазирлиги аниқланган масалаларни таҳлил қилиб, зарурат туғилганда норматив-ҳуқуқий ҳужжатлар лойиҳаларини ишлаб чиқади.

— Тадбиркор ва фермерлар манфаатларини ҳимоя қилувчи сиёсий куч вакили сифатида шуни айтишим зарурки, ушбу фармон хусусий мулкни ҳимоя қилиш ва унинг дахлсизлигини таъминлаш, тадбиркорликни ривожлантириш йўлидаги бюрократик тўсиқларни бартараф этиш борасида амалга оширилган ишларни янги босқичга олиб чиқади, — деди **Олий Мажлис Қонунчилик палатаси депутати, О'зЛиДеР фракцияси аъзоси Полянте Свешников**.

Йиғилишда партия фаоллари мазкур фармон партия сайловолди дастурида қайд этилган хусусий тадбиркорликни жадал ривожлантириш, қўлай ишбилармонлик муҳитини шакллантириш каби устувор вазифаларни амалга оширишда дастуриламал бўлиб хизмат қилишини таъкидлашди. Партия ўзининг маҳаллий кенгашлар ва парламентдаги депутатлик корпуси имкониятларидан самарали фойдаланиб, фармонда белгиланган вазифалар ижроси устидан қатъий депутатлик назоратини олиб боради.

Беҳзод ИСРОИЛОВ,
"XXI asr" мухбири

Солижон ЗОИРОВ олган сурат.

Муаммолар тизимли таҳлил этилади

Ўз олдимишга қўйган улкан мақсадларни рўёбга чиқариш, хусусан, юксак тараққий этган демократик давлатлар қаторидан ўрин олиш учун биринчи навбатда иқтисодий тизимда амалга оширилган кенг қўламли ислохотларни, таркибий ўзгаришларни янада чуқурлаштириш тақозо этилади. Хусусий мулк ва хусусий тадбиркорлик йўлидаги барча ғов ва тўсиқларни йўқ қилиш биз учун энг муҳим, ҳал қилувчи сифатлар сирасидан ўрин олмоқда.

Кичик бизнес ва хусусий тадбиркорликка оид муаммоларни таҳлил қилиш бўйича ишларнинг самарали амалга оширилмаслиги, вазирликлар, идоралар, маҳаллий ижро этувчи ҳокимият органлари фаолиятини мувофиқлашти-

ришнинг таъсирчан механизми мавжуд эмаслиги ва бизнесни ривожлантиришга йўналтирилган ташаббусларнинг ўз вақтида лозим даражада қўллаб-қувватланмаётганлиги ишбилармонлик муҳитини янада яхшилаш масалаларининг сифатли ҳал қилинишига салбий таъсир этмоқда.

Ўзбекистон Республикаси Бош вазирининг Тадбиркорлар муносабатларини қўриб чиқиш қабулхоналарини ташкил этилиши бу борадаги ишларни бутунлай янги босқичга олиб чиқиши мумкинлигини таъкидлаш керак. Эндикликда тадбиркорлар ва чет эллик инвесторларнинг муносабатлари билан ишлаш сифати ҳамда суръати ошади, ишбилармонлар билан очик ва тўғридан-тўғри мулоқот таъминланади, бу эса ҳудудларнинг ижтимоий-иқтисодий ривожланиши, аҳолининг иш билан

бандлиги ошиши, халқ фаровонлиги ўсишига ижобий таъсир кўрсатади. Шунингдек, ер участкалари ва бинолар, кредитлар ажратиши, рухсат берувчи ҳужжатларни олишдаги тўсиқларни бартараф этиш, тадбиркорликни ривожлантириш ва чет эл инвестицияларини жалб этишга ҳалақит бераётган тизимли муаммоларни мониторинг қилиш, умумлаштириш ва таҳлил этиш, соҳадаги қонун ҳужжатларини такомиллаштириш бўйича таклифлар тайёрлаш имконияти ҳам юзга келмоқда.

Амалга қиритилган янгиланишлар мамлакатимиздаги ишбилармонлик муҳитининг бозор иқтисодиёти талаб ва тамойилларига мувофиқлигини таъминлайди, хусусий бизнеснинг янада жадал ривожланишига туртки беради, халқимиз турмуш даражаси юксалишида алоҳида аҳамият касб этади.

Ойбек ЭҒАМОВ,
Олий Мажлис Қонунчилик
палатаси депутати,
О'зЛиДеР фракцияси аъзоси

Жиддий туртки беради

Эндикликда тадбиркорлар йўлида ҳалақит бераётган бюрократик тўсиқлар, молиявий, сиёсий, ҳуқуқий ва бошқа масалалар ҳукуматнинг доимий диққат-эътиборида бўлади. Бош вазирнинг Тадбиркорлар муносабатларини қўриб чиқиш қабулхоналари ҳамда Вазирлар Маҳкамасида Ўзбекистон Республикаси Бош вазирининг Тадбиркорлар муносабатларини қўриб чиқиш қабулхоналари фаолиятини ташкил этиш ва мувофиқлаштириш қотибяти фаолияти йўлга қўйилди.

Ушбу тузилмалар тадбиркорлар ва инвесторлар билан тўғридан-тўғри мулоқот олиб бориш, қонуний манфаатларини йўқлаш, дуч келинган тўсиқларни бартараф этиш, тизимли муаммолар бўйича мониторинг юри-

зиш ва соҳадаги қонун ҳужжатларини такомиллаштириш бўйича таклифлар тайёрлаш йўналишларида фаолият юритади.

Фармоннинг муҳим жиҳатларидан бири шуки, тадбиркорлар муносабатларини қўриб чиқиш қабулхоналарида уларни, шу жумладан, чет эллик инвесторларни қабул қилиш ҳокимликлар, Савдо-саноат палатасининг тадбиркорликка қўмаклашиш марказлари, инвестициялар ва савдо, адлия вазирликлари, солиқ инспекцияси, қурилиш, давлат кадастри органлари, банк ва бошқа ташкилотларнинг ҳудудий органлари вакиллари иштирокида тасдиқланган жадвал бўйича ҳар кун амалга оширилади.

Мурожаатда баён этилган қонуний талаб ва таклифларни туман ва шаҳар даражасида қаноатлантириш имконияти бўлмаса, Қорақалпоғистон Республикаси, вилоятлар ва Тошкент шаҳри-

даги қабулхоналарга юборилади. Республика даражасида ҳал этилиши керак бўлган мурожаатлар кейинчалик Бизнес-омбудсман, Инвестициялар ва ташқи савдо вазирлиги, Савдо-саноат палатасининг раҳбарлари ва бошқа ваколатли органлар иштирокида қўриб чиқиш учун Котибиятга жўнатилади. Мурожаатлари ваколатли органлар томонидан ҳал этилмаган тадбиркорлик субъектларини, шу жумладан, чет эллик инвесторларни Бош вазир доимий асосда шахсан қабул қилади.

Қабулхоналарда тадбиркорларнинг давлат ва ҳўжалик бошқаруви органлари, назорат қилувчи ва ҳуқуқни муҳофаза қилувчи тузилмалар, шунингдек, бошқа ташкилотлар мансабдор шахсларининг ҳаракати (ҳаракатсизлиги) юзасидан мурожаатлари қўриб чиқилади. Қарор ёки ҳаракати (ҳаракатсизлиги) устидан шикоят қилинаётган ташкилотларнинг мансабдор шахсла-

рига мурожаатларни қўриб чиқиш учун асоссиз топшириш тақиқланади.

Тадбиркорлар мурожаатларини қўриб чиқиш қабулхоналари тегишли давлат хизматлари марказлари биноларида жойлаштирилади, кўпроқ қўлайлик яратиш мақсадида **"business.gov.uz"** ягона интерактив портали ҳам ишга туширилади. Портал орқали эса масофадан туриб мурожаат қилиш ва унинг қўриб чиқилиши жараёнини он-лайн режимда кузатиб бориш имконияти яратилади.

Мухтасар айтганда, ушбу фармон юртимизда тадбиркорликнинг янада кенг қулоч ёзишига, бизнес муҳитининг янада яхшиланишига, халқимиз турмуш даражаси юксалишига туртки берувчи муҳим омил вазифасини ўтайди.

Шухрат ШАРАФУТДИНОВ,
Испомжон ЗОКИРОВ,
Олий Мажлис Қонунчилик
палатаси депутатлари,
О'зЛиДеР фракцияси аъзолари

учун пластмасса қутилар ишлаб чиқариш лойиҳаларини амалга ошириш, шу орқали яна 25 нафар ёш иш билан таъминлашни режалаштирганмиз.

Алишер БОЙҚАРАЕВ,
Китоб туманидаги
"Севаз-Андроникс" жамияти
раҳбари, Халқ депутатлари
Қашқадарё вилоят
Кенгаши депутати

Парламентда

Олий Мажлис Қонунчилик палатасидаги О'зЛиДеР фракциясининг навбатдаги йиғилишида Ўзбекистон Республикаси Давлат бюджетининг ва давлат мақсадли жамғармалари бюджетларининг 2018 йил якунлари ва 2019 йилнинг биринчи чораги якунлари ижроси тўғрисидаги масалалар қизғин муҳокама қилинди.

О'зЛиДеР фракцияси аъзолари Давлат бюджетни ижросини қандай баҳолайди?

Фракция аъзолари дастлаб Давлат бюджетни ва давлат мақсадли жамғармалари бюджетларининг 2018 йилги ижроси тўғрисидаги ҳисоботни қўриб чиқдилар. Кун тартибидagi масала юзасидан депутатларга ахборот берган молия вазирининг ўринбосари Дилшод Султоновнинг таъкидлашича, 2018 йилда Давлат бюджетни даромадлари 2017 йилга нисбатан 59,2 фоизга ўсиб, даромадларнинг ялпи ички маҳсулотдаги улуши 19,4 фоизни ташкил қилган.

— Ҳисобот даврида партия-миз электорати вакиллари фаолиятида, жумладан, кичик бизнес ва хусусий тадбиркорликни ривожлантиришни ҳар томонлама қўллаб-қувватлаш, уларни рағбатлантириш борасида сезиларли ўзгаришлар юз берди, — дейди муҳокамада сўзга чиққан **О'зЛиДеР фракцияси аъзоси Муродулла Турсунов**.

— Бизнес субъектлари томонидан экспорт ҳажмининг кўпайиши ҳисобига микрофирма ва кичик корхоналардан давлат бюджетига ажратмалар миқдори 123,1 фоизга ортиги билан таъминланиб, бу кўрсаткич 2017 йилга нисбатан 48,3 фоизга ўсганини қўришимиз мумкин. Ўтган "Фаол тадбиркорлик, инновацион ғоялар ва технологияларни қўллаб-қувватлаш йили"да аҳолини тадбиркорлик фаолиятига кенг жалб этиш мақсадида "Yoshlar — kelajagimiz", "Ҳар бир оила — тадбиркор", "Обод маҳалла", "Обод қишлоқ" каби қатор Давлат дастурлари қабул қилинди, соғлом рақобат муҳити ривожланишини рағбатлантириш, бизнес учун тенг шaroит-лар яратиш бўйича комплекс чора-тадбирлар амалга оширилганини эътироф этиш лозим.

Ўзбекистон Республикаси Давлат бюджетининг ва давлат мақсадли жамғармалари бюджетларининг жорий йил биринчи чорагидаги ижроси натижаларига кўра, мамлакат ялпи ички маҳсулоти қарийб 91,1 триллион сўмни ташкил этган ҳолда 5,3 фоизга ўсан. Хусусан, ЯИМда иқтисодий фаолият турларининг улуши қишлоқ, ўрмон ва баллиқ ҳўжалиги соҳасида — 13,2 фоизга, саноат — 30,1 фоизга, қурилиш — 5,4 фоизга, савдо, яшаш ва овқатланиш бўйича хизматлар — 7,6 фоизга, ташиш ва сақлаш, ахборот ва алоқа хизматлари — 8,7 фоизга ўсан. Мамлакат ташқи савдо айланиши 9,4 миллиард АҚШ долларини, унинг ижобий сал-доси 1,1 миллиард долларни ташкил қилди.

— Мамлакатимизда олиб борилаётган валюта сиёсати ва ташқи савдо фаолиятини такомиллаштириш бўйича ҳукумат томонидан қўрилган чора-тадбирлар иқтисодиётга хорижий инвестицияларни кенг жалб этиш, экспорт салоҳиятини ошириш, замонавий технологияларга асосланган ишларни ташкил этиш орқали кичик бизнес ва хусусий тадбиркорликни ривожлантиришга хизмат қилмоқда, — дейди **О'зЛиДеР фракцияси аъзоси Меҳриддин**

Муҳаммадиев. — Сўнгги йилларда ҳукуматимиз томонидан саноат тузилмасининг диверсификация қилиниши, экспортни қўллаб-қувватлаш, импорт ўрни босувчи товар ва маҳсулотларни ишлаб чиқариш ҳажмининг янада оширилиши экспорт таркибида сезиларли ўзгаришларга сабаб бўлмоқда. Бунинг натижасида ўтган даврда мамлакат экспорт ҳажми 4,1 миллиард долларга ва импорт ҳажми 5,3 миллиард долларга етди. Жорий "Фаол инвестициялар ва ижтимоий ривожланиш йили"да 29,9 триллион сўм инвестициялар ўзлаштирилди. Уларнинг 41,8 фоизи марказлашган инвестициялар ҳисобида тўғри келиб, бу ўтган йилга нисбатан қарийб 60 фоизга ошганлигини қўришимиз мумкин.

— Илк бор Ўзбекистоннинг халқаро евро облигацияларини Лондон биржасида жойлаштириш ва бу орқали республиканинг халқаро молиявий бозорига кириб келиши таъминланганлигини ҳукумат томонидан амалга оширилган энг муҳим ишлардан бири сифатида баҳолаймиз, — дейди **О'зЛиДеР фракцияси аъзоси Комилжон Эрназаров**. — Бунинг афзалликлари шундаки, евробонд, аввало, Ўзбекистонни жаҳон молия бозорига танитади ва хорижий инвесторларни жалб қилишга ёрдам беради. Шунингдек, йиллик ва узоқ муддатли инвестицияларни молиялаштириш манбаи сифатида инвесторлар доирасини кенгайтириб, инвестиция манбаларини диверсификация қилиш имконини беради. Умуман олганда, евробонд Ўзбекистон корхоналарида корпоратив бошқарувни жаҳон даражасига олиб чиқиш, турли соҳаларга тўғридан-тўғри инвестициялар оқими кўпайишига ижобий таъсир этади.

Йиғилишда сўз олган фракция аъзолари Давлат бюджетни ва давлат мақсадли жамғармалари бюджетларининг ижросини қўриб чиқиш ва муҳокама қилиш амалиётидан самарали фойдаланиш Ўзбекистон Либерал-демократик партиясининг сиёсий платформасида белгиланган вазифаларни амалга оширишда муҳим аҳамиятга эга бўлиши билан бирга, иқтисодий-иқтисодий либераллаштириш ва бозор муносабатларини янада чуқурлаштириш — халқимиз фаровонлигини таъминлашга қаратилганлиги ҳамда иқтисодий ислохотларни амалга ошириш жараёнида парламент назоратини янада кучайтиришда муҳим аҳамият касб этишини таъкидладилар.

Муҳокама якунида фракция аъзолари Ўзбекистон Республикаси Давлат бюджетининг ва давлат мақсадли жамғармалари бюджетларининг 2018 йил якунлари ва 2019 йилнинг биринчи чораги якунлари ижроси тўғрисидаги ҳисоботларни маъқуллаб, кун тартибидagi масалалар юзасидан тегишли қарорлар қабул қилдилар.

Ўз мухбиримиз

“Томорқа хизматлари”: халқимизга кўмакдош бўла оляптими?

Ховлиси “сотиб” қўйганди

Болагимдаги бир воқеа ҳеч ёдимдан чиқмайди. Опамга қишлоғимиздаги бир йигитдан совчи келди. Онам у номзоднинг онаси билан дугоналиги боис берамизга тушиб олди, дадам эса яна жим. Тоқати тоқ бўлган элчилар сўнгги бор яна бир марта келишларини айтиб кетишди. Онам яна дадамга мўлтиради, саволмуз қарашга жавобан эса дадам жимликни бузиб, қуйдагича жавоб берди: “Қуда бўлмоқчилар сувнинг бошида яшайди, аммо ховлиси доим қуриб ётади, кўчасидан ўтадиган ариқни йилда бир қазиб, атрофига гул ё терак экканини кўрмаганман, бундай оилага берадиган қизим йўқ!”.

Тажриба мактаби

Ҳар биримизнинг ҳаётимизда, айниқса, қишлоқ одамлари ҳаётида томорқанинг ўрни алоҳида. Ота-оналаримизнинг сабоқлари орқали кўз ўнгимиздаги бир парча ердан унумли фойдаланишни ўргандик, суягимиз унда қотди. Меҳнат қилишни, деҳқончилик, боғдорчилик, поллиз экинлари етиштиришни шу мактабда ўргандик. Меҳнатнинг таги роҳат эканлигини ҳам.

Донишманд халқимиз томорқа етти хазинанинг бири эканини англагани учун ҳам унга ўз вақтида эътибор беришга ҳаракат қилган, ҳар бир қаричидан унумли фойдаланишнинг ҳадисини олган. Чунки рўзгор учун асосий озиқ-овқат маҳсулотлари томорқадан олинадиган. “Томорқанг — юзинг” дейишарди ёши улуглар. Хонадон эгаларининг ғайрату шижоатини ёки дангасалигини ҳам шу бир парча ер кўрсатиб турарди. Шу боис одамлар эрта бир кун ҳамқишлоқларидан маломатта қолмаслик учун ҳам баҳор келмасидан тиришиб ишлашга тушиб кетишарди. Акс ҳолда, кун келиб сабзавотларни бозордан сотиб олса борми, бунинг учун ҳамқишлоқларининг маломатиға учраши ҳеч гап эмасди.

Хуллас, ховлидаги меваю сабзавотлар пишиб етилгач, аввал ўзимиз тўярдик, бир қисмини қишга гамлардик, қолганини сотиб, пулига дарров баҳоргача етадиган ун, ёғ ва ҳоказоларни гамлаб қўярдик. Ҳатто кийим-кечак ва бошқа харишлар ҳам шундан қопланарди. Ўйлаб қўяпсизми, бу қанча даромад дегани! Ерни боқсанг, ер сени боқади, деганининг исботи шу эмасми?

“Томорқа хизмати” ёрдамга шай

Президентимиз 2018 йил 26 апрель куни “Фермер, деҳқон хўжаликлари ва томорқа ер эгалари фаолиятини такомиллаштириш бўйича қўшимча чора-тадбирлар тўғрисида”ги қарорни қабул қилишда айнан ушбу — халқимизга хос бўлган азалий қадриятлар,

деҳқончилик илми ва уни ривожлантириш, шу орқали халқимиз фаровонлигини янада оширишни назарда тутгани сир эмас. Зеро, қарорга кўра, барча қишлоқ туманларида фермер, деҳқон хўжаликлари ва томорқа ер эгаларига қишлоқ хўжалиги маҳсулотларини етиштириш ва сотишда амалий ёрдам кўрсатиш ҳисобланган “Томорқа хизмати” МЧЖлар ташкил этилди.

Мазкур МЧЖларнинг асосий вазифаси — фермер, деҳқон хўжаликлари ва томорқа ер эгаларига шартнома асосида зарур моддий ресурслар, шу жумладан, уруғлар, кўчатлар, техника ва бошқа воситалар етказиб бериш, ерларни рекултивация қилиш ва қишлоқ хўжалиги экинларини экиш, сугориш тизимини яратиш ва яхшилаш, сув насослари ўрнатиш, артезиан қудуқлар қазииш ва томчилатиб сугоришни ташкил этиш, шунингдек, ишлаб чиқарилган маҳсулотлар ва қишлоқ хўжалиги экинларини ички ва ташқи бозорларда сотиш, шу жумладан, уларни тайёрлаш, сақлаш, қайта ишлаш ва экспорт қилишдан иборат қилиб белгиланди.

Энг муҳими, ушбу ҳужжат билан Фермер, деҳқон хўжаликлари ва томорқа ер эгалари кенгашларига уйма-уй юриш орқали ер участкаларидан мақсадли ва самарали фойдаланилишини, шу жумладан, ерни тайёрлаш, уруғ, кўчат ва дарахтлар экиш, иссиқхоналар қуриш, чорва ва паррандаларни кўпайтириш ҳолатини даврий мониторинг қилиб бориш ҳуқуқи берилди. Эътиборлиси, кенгаш аъзолари — фермер, деҳқон хўжаликлари ва томорқа ер эгаларига тегишли ер участкаларидан мақсадли ва самарали фойдаланиш зарурлиги тўғрисида кўрсатмалар бериш, туман ҳокимларига ер участкаларига бўлган ҳуқуқларни ер қонунчилигига мувофиқ тугатиш зарурлиги тўғрисида кўриб чиқирилиш мажбурий бўлган тақдирлар киритиш лозимлиги белгиланган бўлиб қўйилди.

Табиий савол туғилади: хўш, ўтган муддат — ролла-росса бир йил мобайнида давлатимиз раҳбари қарориде амалга оширилиши назарда тутилган ислохотлар қай даражада амалга ошди, “Томорқа хизмати” МЧЖлари, ҳақиқатан ҳам, томорқачиларга самарали хизмат кўрсатаётими, Фермер, деҳқон хўжаликлари ва томорқа ер эгалари кенгашлари бу борада соҳа эгаларига кўмакчи бўляптими?

— Хабарингиз бор, юртбошимиз ҳар бир маърузаларида асосий мезон, яъни одамлар билан юзма-юз мулоқотда бўлиш, уларнинг муаммоларини бартараф этиш ва истакларини қондириш орқали бу кунидан рози бўлиб яшашларига эришиш лозимлигини қайта-қайта таъкидлайди, — дейди Кенгашнинг “Томорқа хизмати” МЧЖлар ишини ташкил этиш ва фаолиятини тахлил қилиш бўлими бош мутахассиси Шерзод Муродов. — Биз ҳам шунга асосан ишимизни ташкил этганмиз. Фуқароларнинг ўзини ўзи бошқариш органлари, ички ишлар органлари профилактика инспекторлари билан биргаликда уйма-уй юриб, аҳоли билан суҳбатлашамиз. Бу мулоқотлар биз учун қайсидир маънода амалга оширилиши керак бўлган ишларимизни олдидан мониторинг қилиш имконини беради.

Йил бошида хонадонма-хонадон юриб, ўтказган мулоқотларимиз асносида аҳоли томорқаларига керак бўладиган уруғ, мева-ли кўчат, минерал ва маҳаллий ўғит, чорва, парранда, қуён ва бошқа моддий ресурслар тўғрисида талабни аниқлаб олдик. Шу асосда талабларни ҳар бир туман кесимида “Томорқа хизмати” МЧЖлар орқали белгиланган муддатларда ва миқдорда таъминлаш чоралари кўриб боряпмиз.

Ҳар бир ислохотни самарали амалга оширишда тарғибот ва ташвиқот ишларининг таъсири катта. Шу маънода янги тизим бўлмиш томорқа хизматлари ва уларнинг аҳамияти, томорқачиларга қандай ёрдам тегиши хусусида батафсил тушунчалар бериш мақсадида вақти-вақти билан амалий семинарлар ўтказиб боряпмиз. Самарқанд вилоятининг Каттақўрғон туманида “Томорқа хизмати” МЧЖ илғор тажрибалари асосида томорқа ер майдонларига зарур ресурсларни етказиб бериш ва аҳоли томорқаларидан самарали фойдаланиш тизимини йўлга қўйиш” мавзусида ана шундай тадбир ўтказдик. Қувонарлиси, бу семинардан сўнг соҳа эгалари анча жонланиб қолгани кўзга ташланди. Улар дарҳол ўз талабларини билдиришди: 242 та хонадон эгалари ихчам иссиқхона қуриб берилишини, 1 662 та хонадонга 10 711 та мевали кўчат, 1 532 та хонадонга 1 410 кг уруғ, 150 та хонадонга 10 тонна минерал ва маҳаллий ўғит, 50 та хонадонга 100 бош эчки, 183 та хонадонга 30 200 та товуқ етказиб бериш бўйича талаб тушди. Қисқа муддатда ушбу талаблар вилоят ва туман кенгашиимиз қошидаги томорқа хизматлари орқали қондирилди.

“Yoshlar — kelajagimiz” давлат дастурида белгиланган вазифалар ижроси юзасидан ёшлар бандлигини таъминлаш бўйича фермер хўжаликларида бириктириш орқали экин майдонлари ажратилиш, деҳқон хўжалиги ва томорқа ерларида ишни ташкил қилиш чораларини кўришга ҳам алоҳида эътибор қарат-

япмиз. Бунинг учун “Ҳар бир ёшга бир гектар” лойиҳаси доирасида ҳар бир фермерга уюлмаган, иш билан банд бўлмаган ёшларни бириктириб чиқдик. Сўнг “Томорқа хизмати” МЧЖлар уларга уруғ, минерал ўғит, ерларини шудгорлаш ҳамда етиштирилган маҳсулотларини сотиб олишлари белгиланган берилди. Айни пайтда ёшларимиз ўзларига бириктирилган фермердан қишлоқ хўжалиги сир-асорларини ўрганиб, ўзларига ажратилган ерда томорқа хизматлари етказиб берган кўмак орқали ишларини бошлашган. Ушбу лойиҳа орқали биргина жорий йилнинг ўтган даврида кўплаб ўғил-қизларимизнинг бандлиги таъминланди. Бу кўрсаткич Қорақалпоғистон Республикасида 2 250 нафар, Андижон вилояти 1 770 нафар, Бухоро вилоятида 1 520 нафар, Жиззах вилоятида 3 856 нафар, Қашқадарё вилоятида 3 234 нафар, Навоий вилоятида 2 316 нафар, Наманган вилоятида 1 798 нафар, Самарқанд вилоятида 1 580 нафар, Сирдарё вилоятида 6 665 нафар, Сурхондарё вилоятида 3 420 нафар, Тошкент вилоятида 4 047 нафар, Фарғона вилоятида 5 341 нафар, Хоразм вилоятида 1 423 нафарни ташкил этди. Бу республикамиз бўйлаб жами 39 220 нафар ёшнинг бандлиги таъминланган деганидир. Демак, келгусида яна шунча фермерларимиз, ер билан тиллашадиган деҳқон, чорвадор, миришкорларимиз, умуман, ўз касбининг усталари воёга етишини аниқлатади.

Маълумки, 4 сотиҳдан кам бўлмаган томорқа ерида банд бўлган ёки ушбу участкада қорамол ёхуд 50 бошдан кам бўлмаган парранда парваришлаган жисмоний шахслар томонидан Молия вазирлиги ҳузуридаги Бюджетдан ташқари пенсия жамғармасига йилга энг кам ойлик иш ҳақининг бир баробари миқдориде сугурта бадали тўланган тақдирда, сугурта бадали тўланган йил меҳнат стажига киритилади. Жойларда ёшларимизга ҳуқуқий маслаҳатлар берганимиздан сўнг деҳқон хўжаликлари ва томорқа ерларида фаолият кў-

сатаётганлар бу имкониятдан фойдаланиш истиғини билдиришди. Натижада бу йўналишда ҳам диёримиздаги 1 286 нафар келажғимиз эгалари меҳнат стажига эга иш билан машғул бўлди.

Умуман олганда, жойларда ташкил этилган ишчи гуруҳлар фаолияти ва бошқа ташкилий тизимли ишлар эндиликда ижобий натижалар бермоқда. Жорий йилда 4 миллион 564 мингта аҳоли хонадониде уйма-уй юриб ўрганиш ва иш ташкил қилиш натижасида улардаги 435,1 минг гектар, ўтган йилга нисбатан 28,1 минг гектар кўпроқ томорқа ерларига экинлар экилди. Шундан, 97,4 минг гектарига тўқсонбости, 305,2 минг гектарига эртэки экинлар экилди.

Туманларда ташкил этилган икки юздан зиёд “Томорқа хизмати” 224 минг 994 хонадонга турли хилдаги хизматлар кўрсатди. Жумладан, 908 та хонадонга ихчам иссиқхоналар қуриб берилди, 85 минг 280 тасига мевали кўчат, 129 минг 393 тасига сабзавот уруғлари экилган бўлса, 90 хонадонга 229 асалари оиласи, 434 тага эса қорамол олиб берилди.

Наманган етакчи

Кези келганда аҳолига кўмаклашишда ҳар томонлама ибрат бўлаётган томорқа хизматларимиз хусусида тўхталиш жоиз деб ўйлайман. Наманган вилояти бўйича “Томорқа хизмати” МЧЖлар халқимизнинг алоҳида эътирофига эга бўлишди. Мазкур вилоятдаги жамиятлар йилнинг дастлабки уч ойида 356 та хонадонга ихчам иссиқхоналар қуриб берди, 5 471 та хонадонга мевали кўчат (42 808 та), 1 571 та хонадонга уруғ (5 061 кг), 50 та хонадонга минерал ва маҳаллий ўғит (2 500 кг), 70 та хонадонга қорамол (140 бош), 215 та хонадонга кўй (1 160 бош), 12 та хонадонга эчки (48 бош), 295 та хонадонга товуқ (2 950 та), 50 та хонадонга қурқа (200 та) ҳамда 85 та хонадонга қуён (420 та) етказиб берди.

Худди шундай эътирофга Хоразм вилояти Янгиерик туманидаги “Янгиерик томорқа хизмати”, Сурхондарё вилояти Ангор тумани “Ангор томорқа хизмати”, Андижон вилояти Баликчи тумани “Асия баликчи томорқа хизмати” ва Асака тумани “Обод диёр томорқа хизмати” масъулияти чекланган жамиятлари фаолиятини ҳам мисол келтириш мумкин.

Ўйлаймизки, бу каби ибратли ҳаракатларимиз келгусида ўз мевасини беради. “Томорқа қўшимча даромад манбаи” тамойили асосида ердан йилга икки-уч маротаба ҳосил олиб келаётган деҳқонларимиз сони янада ортади. Энг муҳими, томорқадан хазина топиш мумкинлиги кўзи етган ёшларимиз ўзга юртларга бориб, мусофирчиликда қора меҳнат қилиб, пул ишлаш ҳақида ўйламай қўяди. Даромадни, тўқин ҳаётни, соғлом турмуш тарзини шундоқ ёнгинасида — беминнат ердан топилади. Президентимиз амалга ошираётган ислохотлардан кўзланган асосий мақсад ҳам аслида ана шу!

Нурхон ЭЛМИРЗАЕВА,
“XXI asr” мухбири

Муносабат

Истиқболли лойиҳалар ва инновацион иқтисодиёт

Президентимизнинг Андижон вилоятига навбатдаги ташрифи барчани руҳлантириб юборди

Давлатимиз раҳбари Шавкат Мирзиёевнинг ҳудудларга сафар қилиб, жойларда амалга оширилаётган ислохотлар самаралари билан беvosита танишиши, ташаббускор тадбиркору ишбилармон инсонлар билан шахсан суҳбатлашиши яхши анъанага айланиб қолди. Ушбу мулоқотларда халқимиз турмуш тарзи даражасини кўтаришга йўналтирилган янги-янги ғоялар илгари суриляётгани янада аҳамиятлидир.

Президентимизнинг Андижон вилоятига бир йил аввалги ташрифи пайтда марҳаматликлар 6 та истиқболли лойиҳани тақдим этишганди. Шулардан 5 таси бугунги кунгача ҳаётга тўлиқ жорий этилди. Олтинчиси эса яқин орада ниҳоясига етказилади. Масалан, Марҳамат тумани Миришкор маҳалла фуқаролар йиғинидаги бўш ер майдонида 300 минг бош паррандага мўлжалланган паррандачилик фабрикаси барпо этилди. Умумий қиймати 6 миллиард сўмни ташкил этувчи мазкур лойиҳага тадбиркор Акмал Нурматов 2 миллиард сўмлик маблағни ички инвестиция сифатида киритгани эътиборга молик.

Алитена маҳалла фуқаролар йиғинидаги эски бочча биноси ўрнига замонавий хусусий мактабгача таълим муассасаси қад кўтарди. Бу ерда 150 нафар бола чет тилларда ўқитилиб, махсус спорт зали ва сузиш ҳавзасида жисмонан чиниқтирилади. Жами 7,5 миллиард сўмлик сармоянинг 2,5 миллиард сўми маҳаллий ишбилармонлар томонидан қи-

ритилди. “Бундай МТМ кошонаси Тошкентда ҳам санокли”, дея эътироф этишди пойтахтдан келган мартабали меҳмонлар.

“Марҳамат мед инфо сервис” хусусий корхонаси томонидан замон талабларига жавоб берадиган хусусий диагностика ва стационар даволаниш маркази, шунингдек, 80 ўринли тузли ванна, физиотерапия, массаж, электромассаж аппаратлари ёрдамида беморларга малакали тиббий хизмат кўрсатадиган “Шаҳобиддин ота” хусусий шифохонаси ишга туширилди.

Инновацион иқтисодиётнинг яққол кўриниши бўлмиш яна бир истиқболли лойиҳа хусусида алоҳида сўз юритиш жоиз. У ҳам бўлса, Марҳамат туманида балиқчилик тармоғини кенгайтириш орқали экотуризмни ривожлантиришдир. Бунинг учун Пахтакор маҳалла фуқаролар йиғинидаги sobиқ автокорхона иншоотлари негизига қарийб 52 миллиард сўмлик лойиҳа амалга ошириляпти.

Ҳозирда Африкадан келтирилиб, иқлим шароитимизга мослаштирилган лаққа балиғини боқиш ва кўпайтириш жараёни бошланди. Бундан ташқари, янги турдаги балиқларни кўпайтириш ишлари жадаллик билан олиб бориляпти. Мисол тариқасида ўзимизнинг лаққа билан Африка лаққасини чапатиришни келтириш мумкин. Эндиликда катта сунъий кўл ўртасида орол шаклидаги дам олиш масканлари барпо этилмоқда. Янги объектни Мустақиллик байрамигача тўлиқ фойдаланишга топшириш режалаштирилган.

Юртбошимизнинг бу йилги ташрифи ҳам марҳаматликлар истиқболли лойиҳалар тайёрлашди. Чунончи, дунёга машҳур Мингтепа билан боғлиқ янгиликларни олайлик. Жаҳон туризмнинг қайноқ нуқтасига айланиши мумкин бўлган қадимий археология ёдгорлиги объектини муҳофаза қилиш, бу ерда музей, кўргазма ва конференц залларига эга бўлган илмий марказ қуриш учун 55 миллиард сўмлик лойиҳа тақлиф этилмоқда. Мана шулардан келиб чиқиб, 2019 йил 16 май куни Президентимизга “Марҳамат туманидаги Мингтепа археология мероси объектида туризмни ривожлантириш” лойиҳаси тақдим этилди.

Дарвоқе, бой ўтмишимиздан хабар бергучи шундай масканларимиз бор экан, уларни кўз қорачиғидек асраб-авайлашимиз шарт. Шунинг учун ҳам давлатимиз раҳбари ушбу лойиҳани амалга оширишга жиддий эътибор қаратиш лозимлигини таъкидладилар. Буларнинг барчаси андижон-

ликлар, айниқса, марҳаматликларнинг чексиз қувончига сабаб бўлди.

Эътибор қаратган бўлсангиз, барча лойиҳалар Марҳамат туманининг ўзига хос имкониятлари, яъни экологик тоза ҳудуд эканлиги, маданий мерос объектлари ва шифобахш булақларининг қўллиги, аҳоли саломатлиги ҳамда туризмни ривожлантириш соҳаларига йўналтирилгани билан ажралиб турибди. Бу, албатта, ҳозирда иқтисодиётнинг стратегик соҳаси деб қаралаётган туризмни вилоятимизда янада ривожлантиришда катта омил бўлиб хизмат қилади.

Ортиқали ҲУСАНОВ,
Халқ депутатлари
Андижон вилоят
Кенгашидаги O‘zLiDeP
депутатлик гуруҳи аъзоси,
Мингтепа маданий мерос
жамоат фонди раҳбари

Партия ҳаёти

Фаолларимиз

Тадбиркор хотин-қизлар кўпайса... оилалар тинч, жамият мустаҳкам бўлади

Ҳаётни, тирикликни ва, қўйингки, жамиятни аёлсиз тасаввур этиб бўладими? Аёл гўзал бўлса — олам гўзал, аёл бахтли бўлса — оила, бутун жамият бахтли бўлади, деган ҳикматнамо қараш онгу шууримизга чуқур сингиб, ҳаётий фалсафамизга айланиб бўлди. Бугунги кун аёли янгича фикрлаб, мамлакат равнақидаги ўрнини ҳис этган ҳолда замонга ҳос ва мос тарзда янаб, ишлаб, фарзандларнинг маънавий камолотга эришувига муносиб ҳисса қўшмоқда. Ваганга, ота-онага содиқлик, меҳр-оқибат, ўзаро ҳурмат каби юксак инсоний фазилатларни маънавийатли аёлгина фарзанд қалбига сингдира олади. Оила, таълим муассасалари, маҳалла ва кенг жамоатчилик томонидан бериладиган таълим-тарбия замирида эса ана шу эзгу туйғулар мужассамдир.

га қизиқишини ошириш бўйича 5 та муҳим ташаббусни амалга ошириш тўғрисида"ги видеоселектор мажлисида таъкидлаб ўтилган устувор вазифаларни бажариш юзасидан вилоятдаги олий ўқув юртли ва касб-хунар коллежларида ўтказилаётган учрашув ва йиғилишларда талабаларни кўпроқ амалий машғуллотларга жалб этиш, билим ва таърибаларини оширишга қўмаклашиш, моддий ва маънавий томондан қўллаб-қувватлаш орқали истеъдодларини намоён этишларига эришиш, касб-хунар коллежлари битирувчиларини, айниқса, қизларни иш билан таъминлаш, уларни тадбиркорликка йўналтириш, унутилиб кетаётган зардўзлик, ҳунармандлик касбларини янада ривожлантириш, халқимизга кўрсатилаётган хизматни янги сифат даражасига қўтариш зарурлиги ҳусусидаги фикрларим кўпчиликда қизиқиш уйғотди.

Шуни алоҳида таъкидлаш кераки, "O'zLiDeP бошланғич партия ташкилотлари ўз томорқасида тадбиркорлигини бошлаганларга қўмақдош" лойиҳаси юртбошимиз томонидан илгари сурилган эзгу ғояларнинг бардавомлигини таъминлашга хизмат қилмоқда. Томирқачиликни ривожлантириш ва иссиқхона ҳўжалиги ташкил этиш мақсадида "Хотин-қизлар ва оилани қўллаб-қувватлаш жамоат фонди" маблағлари ҳисобидан тўрт ойда 63 хотин-қизга 1 миллиард 402 миллион сўм кредит берилган. Ўтган муддатда 64 хонадонга 687 миллион сўмлик кредит ажратилиб, иссиқхона ташкил этилганидан сўнг 150 нафар ишсиз ола-сингилларимиз жамиятнинг фаол аъзосига айландилар.

O'zLiDeP депутатлари ва фаоллари кўмағида вилоятда хотин-қизлар учун янги иш ўринлари яратиш ишига бош-қош бўлмоқда. Юзлаб хотин-қизлар тикувчилик, ироқи каштачилик, зардўзлик, қандолатчилик билан шуғулланиб, ўзлари учун даромад манбаи яратётгани бунинг амалий натижасидир. Вилоятнинг шахару қишлоқларида хотин-қизларнинг тадбиркорлик ва фермерликка қизиқадиган қатлами қўллаб-қувватлаш, тадбиркорлик фаолиятига жалб этиш мақсадида ташкил этилаётган ўқув-семинарлари, қатор лойиҳалар иқтидорли ва изланувчан тадбиркор аёлларни кашф этмоқда. Хотин-қизларимиз фақат фарзандлар тарбияси билан машғул бўлиб қолмасдан, балки иқтисодиётимизни юксалтириш, кичик бизнес ва тадбиркорликни ривожлантириш, аҳолини иш билан таъминлашга муносиб ҳисса қўшаётганликлари қувонарлидир.

Исмигул ХУШМУРОВА,
*Қарши давлат университети
қошидаги 2-академик лицей
директори, O'zLiDeP аъзоси*

O'zLiDeP Чилонзор туман Кенгаши таркибига кирувчи "New Realtor" масъулияти чекланган жамияти бошланғич партия ташкилотининг ҳисобот-сйллов йиғилиши бўлиб ўтди. Унда таянч тузилма раиси Бахтиёр Насруллаев БПТнинг 2018 йилдаги фаолияти юзасидан ҳисобот берди.

Етакчи қайд этганидек, ўтган йили БПТ томонидан бир қанча давра суҳбатлари, очик мулоқотлар, акциялар, семинарлар ташкил этилди. Хусусан, таянч тузилма ташаббуси билан "Эзгуликка чорлаймиз!" ҳамда "Соғлом ҳаётга қадам ташла!"

зидентининг "Хусусий мулк, кичик бизнес ва хусусий тадбиркорликни ишончли ҳимоя қилишни таъминлаш, уларни жадал ривожлантириш йўлидаги тўсиқларни бартараф этиш чора-тадбирлари тўғрисида"ги фармони ҳамда Ўзбекистон Республикасининг "Оилавий тадбиркорлик тўғрисида"ги қонуни ва қонуности ҳужжатлари мазмун-моҳияти аҳоли, хусусан, хотин-қизлар ўртасида кенг тарғиб қилинди. Воҳанинг чекка ҳудудларидаги хотин-қизларнинг жамият ижтимоий-иқтисодий ҳаётидаги иштирокини фаоллаштириш, хонадонма-хонадон юриб, тадбиркорлик бошламоқчи бўлганларни ҳар томонлама қўллаб-қувватлаш ва оилавий бизнеснинг маҳаллий ва хорижий тажрибасини ўргатишга катта эътибор қаратиляпти. Ўқув-семинарлари, маҳорат дарслари, танлов, оилавий тадбиркорлар ишлаб чиқарган маҳсулот ва хизматлар кўргазма савдолари ташкил этилиб, илгор тадбиркор, фермер хотин-қизларнинг иш тажрибаси оммалаштириляпти. Натижада бандлик ошиб, оилаларнинг барқарор ҳаёти таъминланмоқда. 2019-2021 йилларда воҳамизнинг Яққабог, Китоб, Миришкор, Қасби, Чироқчи ва Шахрисабз туманлари аҳоли зич яшайдиган қишлоқларида хотин-қизлар бандлигини таъминлаш мақсадида 25 та тикув-трикотаж мажмуаси барпо этилади ва 1200 та янги иш ўрни яратилади. Бу ерда меҳнат қиладиган аёллар ва қизларни қайта касбга ўргатиш бошлаб юборилди. Депутатлар ва фаолларимиз иштирокида оғир турмуш шароитида яшаётган 2100 нафар хотин-қизнинг ҳолидан мунтазам хабар олиб, уларни қийнаб келаётган муаммоларнинг мақбул ечимларини топишга интиляпмиз. Манзилли ёрдам кўрсатиш натижасида уларнинг 289 нафари ишли бўлди.

Президентимиз иштирокида шу йил 19 мартда ўтказилган "Ёшлар билан ишлашни самарали ташкил этишда маданият, санъат, спорт, ахборот технологиялари, китоб ўқиш-

Ислохотларнинг янги босқичида партияимиз халқ орасига янада чуқурроқ кириб борапти, том маънода одамларга ҳамнафас, ҳамдард бўлишга интиляпти. Ана шу жараёнда партия ташкилотлари ҳодимлари, қуйи бўгин етакчилари турли саволу масалалар юзасидан мурожаатлар ҳам кўп бўлади, албатта. Бинобарин, партияимиз ҳодимлар, фаолларнинг билими ва савиясини янада оширишга йўналтирилган ишларга алоҳида эътибор қаратяпти.

Ўқиш билан бирга уқиш ҳам керак

Шу кунларда O'zLiDeP Сиёсий Кенгаши Ижроия қўмитаси Сиёсий таълим маркази саяё-ҳаракатлари билан пойтахтимиздаги партия туман бўлимлари ижрочи котиблари, бошланғич ташкилотлар раислари ҳамда партия ҳудудий кенгашлари қошида шакллантирилган тарғибот гуруҳлари аъзолари учун ўқув-семинарлар ўтказилляпти. O'zLiDeP Яққабарой, Мирзо Улугбек, Юнусобод, Миробод, Яшнобод туман ташкилотларида олиб борилган ўқувлар нияҳоясига етди. Эътиборлики, илгари ташкил қилинган шундай машғуллотлардан фарқи равишда мазкур курсларда тингловчиларнинг амалиётда асқотадиган билимларни эгаллашига ург берилди, ўқув дастури тайёрланишида ҳодимлар фаолиятида кузатишган камчиликлар, шунингдек, уларнинг хоҳиш-истаклари ҳам инобатга олинди.

Ўқув дастурларидан талай долзарб мавзулар ўрин олгани эътиборга молик. "Обод маҳалла", "Ҳар бир оила — тадбиркор", "Yoshlar — kelajagimiz" давлат дастурлари ва Президентимизнинг ёшлар таълим-тарбияси учун қўшимча шароитлар яратиш, хотин-қизлар бандлигини оширишга қаратилган комплекс

чора-тадбирларни ўз ичига олган 5 та ташаббусини амалиётга жорий этишда партия фаоллари олдига турган вазифалар, давлатимиз раҳбарининг 2018 йил 28 декабрда Олий Мажлиси Мурожаатномасида баён этилган устувор вазифаларни амалга ошириш бўйича партия томонидан бажариладиган комплекс чора-тадбирлар дастурининг бошланғич ташкилотлар томонидан ижро этилиши, аҳоли орасида партия ғояларини тарғиб қилишда БПТларнинг ўрни, ҳудудий партия ташкилотлари билан ишлаш механизмлари, сайловларга тайёргарлик кўриш ва уни юқори савияда ўтказиш жараёнида қуйи ту-

зилмаларнинг ҳамда тарғиботчилар гуруҳининг асосий вазифалари каби мавзулар шулар жумласидандир. Тингловчилар биз билан суҳбатда ўқувлар ҳар жиҳатдан маъқул бўлганини, маърузачилар томонидан партиявий ишда қўл келадиган қўллаб ахборотлар берилганини билдирдиларки, бу дарслардан кузланган мақсадга эришилганини аниглади.

— Партия салоҳиятимиз ўсиши учун барча имкониятларни яратиб бераётган, хусусан, мунтазам равишда юқори савиядаги ўқувларни ташкиллаштиратётган экан, бундан унумли фойдаланишимиз керак, — дейди Олмазор туманидаги "Машҳура" хусусий ўқув марказида фаолият юритаётган БПТ етакчиси Анвар Юсупов. — Шу боис ўқувларга жиддий тайёргарлик кўриб келдим. Жумладан, ўзимни қизиқтираётган саволларни, фаолиятимда учраётган қийинчиликлар ҳамда партиявий ишни такомиллаштиришга тааллуқли тақриф-мулоҳазаларимни тартибга келтириб, қозоғга туширдим. Дарслар чоғида уларни мутахассислар эътиборига ҳавола қилдим. Қўлгина масалалар бўйича мутахассислардан ҳам,

Ҳар бир оиланинг қувончу ташвишлари, ютуғу камчиликлари, муаммолари дастлаб маҳалладонларига аён бўлади. Асрлар синовидан ўтган ва қон-қонимизга сингиб кетган одамийлик, ўзгалар дарадига дармон бўлишга интилиш каби эзгу тушунчалар айнан маҳалла ҳаётида акс этади, десак муболаға бўлмайдми.

Ташвишларни аритиш ҳаракати

Ўзбекистон Республикаси Президентининг "Аҳоли муаммолари билан ишлашда маҳалла институтининг мавқеини тубдан ошириш чора-тадбирлари тўғрисида"ги фармонида белгилаб берилган вазифалар ижроси бу борадаги ишларни сифат жиҳатдан янги босқичга олиб чиқиши шубҳасиз.

Уйма-уй юриб аҳоли муаммоларини аниқлаган ҳолда одамларнинг оғирини енгил қилиш борасида давлат идоралари, шу жумладан, Ўзбекистон Республикаси Президентининг Халқ қабулхоналари ва ҳудудларни комплекс ижтимоий-иқтисодий ривожлантириш бўйича секторлар ҳамкорлигини кучайтириш, моддий-техника таъминотида яхшилаш, соҳа ҳодимлари меҳнати муносиб баҳолашга йўналтирилган чора-тадбирлар етакчи сиёсий куч ҳисобланган O'zLiDeP фаоллари ва маҳаллий кенгашлардаги депу-

татларимизга ҳам алоҳида масъулият юклайди.

Фармонда белгиланганидек, таъсирчан жамоатчилик назоратини ўрнатиш ва ҳар чорақда унинг натижалари, аниқланган муаммолар тўғрисида умуллашган маълумотлар, шунингдек, тегишли мансабдор шахсларнинг ҳисоботини эшитиш бўйича тақрифларни халқ депутатлари маҳаллий кенгашларида муҳокама қилиш учун қиритиш каби масалалар партия дастурида акс эттирилган мақсадлар билан ҳаммоҳандир.

Бу борада O'zLiDeP Жиззах вилояти Кенгаши томонидан ҳам муайян ишлар амалга оширилмоқда. Мисол учун, Зафаробод туманидаги ўрганиш натижасида энг кўп учраган муаммолардан бири аҳоли бандлиги масаласи эканлиги аён бўлмоқда. Маҳалла ҳамда ҳамкор ташкилотлар вакиллари билан биргаликда ўт-

тингловчилардан ҳам маслаҳатлар, йўл-йўриқлар олдим. Таъкидлашни истардимки, шу йилнинг биринчи чораги мобайнида туманимиздаги партия қуйи тузилмалари фаоллари "Обод маҳалла" дастурига киритилган маҳаллаларда бўлиб, аҳоли билан бевоосита мулоқотга киришдилар, муаммоларни қайд этиб, уларнинг ечимини топиш бўйича депутатлар билан биргаликда иш олиб бордилар. Маслақдошларимиз "Обод маҳалла" дастурига

Семинар

киритилган "Юқори Себзор", "Ғалаба", "Теплузар", "Қичқирқ" маҳаллаларидаги 254 та хонадонга кириб бордилар. Ўрганишлар натижасида 225 та турли муаммо аниқланиб, 220 таси ҳал этилди. Шу аснода 39 нафар ёш иш билан таъминланди. Айни пайтда БПТлар томонидан аҳолига "Ҳар бир оила — тадбиркор" Давлат дастурининг мазмун-моҳияти ва унинг аҳамияти юзасидан тушунтириш ишлари олиб борилди. Сафдошларимиз томонидан "Хусусий клиникалар тўғрисида", "Якка тадбиркорлик тўғрисида"ги ва бошқа қонун лойиҳаларига 37 та тақлиф берилди. Ана шу жараёнларда баъзи масалаларда билимларимиз етарли эмаслигини ҳис қилдик. Бинобарин, ўтказилаётган ўқув-семинарлар биз учун айна мударо бўлди. Қўллаб-қувватларимизга жавоб топдик. Бизга Олий Мажлиси Қонунчилик палатасидаги фракцияимиз аъзолари, Сиёсий Кенгаши Ижроия қўмитаси бўлим мудирилари сабоқ беришди. Бу ўқувлар нафақат билимларимизни бойитди, балки келгусида ўз устимизда ишлаш йўналишларини ҳам аниқ-равшан кўрсатиб берди.

Ўз муҳбиримиз

Фармон ва ижро

казилган мулоқотлар давомида 500 та хонадон аъзолари билан юзма-юз суҳбатлашилди. Бандлиқни таъминлашда ёрдам сўраб мурожаат қилган 32 нафар фуқаронинг муаммоларини бартараф этиш мақсадида тегишли ташкилот ва корхоналарга депутатлик сўровлари чиқарилиши туфайли 21 нафар фуқаро "Обод қишлоқ" давлат дастури бўйича ташкил қилинган мавсумий ҳақ тўланадиган ишларга жалб этилди. Қолган 11 нафар фуқаронинг мурожаати ҳам махсус ишчи гуруҳ томонидан ўрганилиб, уларни "Yoshlar — kelajagimiz", "Ҳар бир оила — тадбиркор" давлат дастурлари асосида оилавий тадбиркорликка жалб қилиш бўйича зарур йўл-йўриқлар кўрсатилди.

Ҳар бир ҳал қилинган муаммо, албатта, кимнингдир ташвишини аритиши ёки шу ҳудудда истиқомат қиладиган қўллаб-қувватлаш фойда келтиришини ҳисобга олсак, маслақдошларимизнинг партиявий воситалар билан электорат вакиллари, кенг жамоатчиликни қийнаб келаётган масалаларга ечим топишга уринаётгани O'zLiDeP билан ишончининг янада ошишига, партия мавқеининг мустаҳкамланишига замин яратяётганини аниқлаш мушкул эмас.

Баҳром МИРЗАҚОБИЛОВ,
"XXI asr" муҳбири

Бошланғич партия ташкилотларида

Раис қайта сайланди

номли лойиҳалар ишлаб чиқилди. Ушбу лойиҳалар доирасида "Мен ҳаётни танлайман!", "Биз гиёҳвандликка қаршимиз!" мавзуларида тадбирлар ўтказилди. Ушмаган ёшлар билан ишлашга ҳам алоҳида эътибор қаратилди. Жумладан, ҳар ҳафта ёшлар билан Чимён тоғига сафар ташкил этилиб, чанги учуш ва алпинизм бўйича маҳорат машғуллотлари ўтказилди.

БПТ томонидан янги спорт тури — "Кросс-фит" ҳамда баскетбол, волейбол, шахмат-шашка бўйича ёшлар ўртасида мусобақалар ташкил этилиб, голибларга совғалар топширилди. Эътиборлики, бундай тадбирлар

жорий йилда ҳам тизимли равишда уюштирилмоқда.

Бошланғич ташкилот аҳоли мурожаатлари билан иш олиб бориб, ижтимоий-иқтисодий муаммолар ҳал қилинишига муайян ҳисса қўшди. Бу йўналишда қуйи бўгин туман Кенгаши депутати Алишер Муксинов билан қизгин ҳамкорлик қилди. Йиғилишда таянч тузилма фаолиятига ижобий баҳо берилди ва Б.Насруллаев қуйи бўгин раислигига қайта сайланди.

Мурод ЎРИНОВ,
O'zLiDeP Тошкент шахар
Кенгаши матбуот котиби

Ўзбекистон фермер, деҳқон хўжаликлари ва томорқа ер эгалари кенгашининг мамлакатимиз фермерларига МУРОЖААТИ

Ўрнатилган фермерлар!

Жорий йил баҳорнинг серёғин келиши қишлоқ хўжалиги экинлари парваришини ўз вақтида олиб боришда азамат деҳқонларимиз зиммасидаги масъулиятнинг янада ошишига сабаб бўлди. Миллий бойлигимиз ҳисобланган ғўза парвариши борасидаги ишларни ташкил қилиш ҳам шулар жумласидандир.

Минг машаққатлар билан чигитдан ундирилган ғўза парваришини ўз вақтида қилиш, агротехник тадбирларни муддатида бажариш орқали биз кузда оладиган мўл ҳосилимизнинг пайдоверини яратамиз.

Шундай экан, ҳар бир фермер хўжалиги раҳбари, масъуллари ўзларининг ихтиёридаги культиваторлардан самарали фойдаланиб, ғўза майдонларини чопик қилиш, бегона ўтлардан тозалаш, яғналаш ва зараркундаларга қарши курашиш ишларини тизимли ташкил этишга алоҳида эътибор бериши керак.

Бу йил баҳор фаслининг салқин ва серёғин келиши иссиқсевар ўсимлик ҳисобланган пахтачиликда муайян муаммоларни келтириб чиқармоқда. Далаларда ғўзанинг ривожланиши ўтган йилларга қараганда анча оққада қолмоқда. Бу эса ғўза парваришига алоҳида эътибор қаратишни, айниқса, культиваторлардан самарали фойдаланиш, тупроқни чуқур юмшатиш, майда чопик қилиш, яғналаш, қишлоқ хўжалиги зараркундаларига қарши курашиш ва бошқа агротехник тадбирларни амалга оширишга ўта масъулият билан ёндашишни таъқозо этади.

Чунончи, баъзи бир туманларда чигит бузиб экилган сабабли, ўша

майдонлардаги ғўза парваришини тўғри ташкил этиб, бошқа ҳудудлардаги ғўза ривожига етказиб олиш долзарб масала бўлиб қолмоқда.

Тажрибали фермерлар, фидойи дала меҳнаткашлари ҳозирги ўта муҳим паллада сифатли бажарилган агротехника тадбирлари туфайли яратилажак мўл ҳосил, ундан келадиган даромаддан, энг аввало, ўзлари, қолаверса, жамиятимиз катта наф қўришини яхши билади, қишлоқ хўжалигини янада ривожлантириш бўйича олиб борилаётган ислохотларни чуқур ҳис этади.

Сўнгги икки йилда пахтанинг давлат харид нархи ўтган йиллардагига нисбатан қарийб икки бараварга оширилди.

Давлатимиз раҳбарининг биз, фермерларга беқиёс ғамхўрлиги, камтарона меҳнатимизга юксак эътиборини қадрлаб, бундай ғамхўрлик зиммамизга улкан масъулият юклашини ҳам унутмаслигимиз лозим!

Азиз фермерлар, миришкор деҳқонлар!

Эзгу ташаббус, хайрли амаллар ҳеч қачон беиз кетмайди, эътибордан четда қолмайди. Аксинча, давлатимиз томонидан ҳар томонлама қўллаб-қувватланади. Шундай экан, ҳар биримиз, ўз даламизда меҳнат қилиш учун ишчиларимизга қулай шарт-шароитлар яратиш пайида бўлиб, енгил конструкцияли дала шийпони, мўъжазгина арзон иссиқхона қурайлик, 50 бошдан парранда ва бир бошдан соғин сиғир ҳамда 5 қутидан асала-

ри боқишни йўлга қўяйлик. Бу орқали ишчи-ҳодимларнинг ижтимоий ҳимоясини кучайтириш, қўшимча даромад манбаини шакллантириш имконияти пайдо бўлади.

Қадрли фермерлар!

Қўпни кўрган, тажрибали фермерлар май-июнь ойлари ғўза айни ривожланидиган, деҳқончасига айтганда, экин кечаю кундуз "ишлайдиган" бетакрор палла эканлиги, бу даврда қандай ишлар амалга оширилиши зарурлигини жуда яхши билишади. Сизу бизнинг вазифамиз эса ана шу тигиз мавсумда бутун меҳримизни даламизга бериб, ҳар бир агротехник тадбирни ўз вақтида ва юқори савияда бажаришга эришишдир. Бунинг учун қуйидагиларга жиддий эътибор қаратиш зарур:

Биринчидан, агротехник тадбирлар борасидаги ташкилий ишларни яна бир марта, бугунги кун талабидан келиб чиққан ҳолда пухта режалаштиринг!

Иккинчидан, ҳар бирингиз 50 сотих пахта майдонига бир нафардан мавсумий ишчиларни ишга қабул қилиб, бир ҳафта муддатда ғўза парваришидаги хато ва камчиликларни тўлиқ яқунланг!

Учинчидан, ғўза майдонларини культивация қилишда ишчи органларни тупроқ шароити ва экиш схемасидан келиб чиқиб амалга оширинг!

Тўртинчидан, ишчиларингиз учун бир гектар чопик учун 300 минг сўм ва бир гектар яғна учун 200-250 минг сўмдан, механизаторларга бир гектар культивация учун 18 минг сўмдан қишлоқ хўжалигини давлат томонидан қўллаб-қувватлаш жамғармаси томонидан ажратилган иш ҳақини ўз

вақтида бериб, иш унумдорлигини оширишга эришинг!

Бешинчидан, ғўза майдонингизда тўлиқ гектар ва тўлиқ контур ҳосил қилиб, ёгингарчиликдан кейин сақлаб қолingan майдонларда чигит униб чиқмаган қаторлар хатосига чигит экишни, бунда, чигитни яхшилаб димлаб, тупроқнинг 4-5 см. намини чиқариб экишни ташкил этинг!

Олтинчидан, ҳар бирингиз 1-2 чинбарг чиқарган ғўза майдонларингизда яғналаш ишларини ташкил қилиб, 3 кун муддатда тўлиқ яқунлаш чорасини кўринг!

Бунда:
— тупроқ унумдорлиги юқори ерларда (90 см. ғўза қатор оралиғида экилганда 1 метрда 8-9 та, 60 см. қатор оралиғида экилган бўлса, 5-6 тадан кўчат қолдириб) гектарига 80-90 минг туп;

— тупроқ унумдорлиги ўртача ерларда (90 см. ғўза қатор оралиғида экилганда 1 метрда 9-10 та, 60 см. қатор оралиғида экилган бўлса, 6-7 тадан кўчат қолдириб) гектарига 100-110 минг туп;

— тупроқ унумдорлиги паст ерларда (90 см. ғўза қатор оралиғида экилганда 1 метрда 10-11 та, 60 см. қатор оралиғида экилган бўлса, 7-8 тадан кўчат қолдириб) гектарига 110-120 минг туп;

— тупроқ унумдорлиги паст ерлардаги қўш қатор экилган майдонларда гектарига 140-160 минг туп;

— ингичка топали ғўза навлари экилган унумдор тупроқли майдонда гектарига 110-120 минг туп, тупроқ унумдорлиги ўртача ерларда 130-140 минг туп, тупроқ унумдорлиги паст ерларда 150-160 минг туп, қўшқатор майдонларда 180-200 минг туп ҳамда

"Сурхон" ва "Термиз" навларида 150-160 минг туп қўчат бўлишини таъминлашга эришинг!

Еттинчидан, ғўзада 3-4 та чинбарг пайдо бўлган майдонларда ўсимликдан 12-14 см. узокликда, 16-18 см. чуқурликда (тупроқ намига) гектарига 150 кг. дан азотли ўғит, чигит экиш ва ер тайёрлаш жараёнида берилмаган бўлса 200 кг. дан фосфорли ва 100 кг. дан калийли минерал ўғитлар билан озиклантиринг!

Саккизинчидан, ғўза ниҳолларининг 2-3 чинбарг чиқариш даврида барг орқали озиклантириш мақсадида суспензия сепиш ишларини ташкил этинг!

Тўққизинчидан, ёгингарчиликдан кейин сақлаб қолingan майдонларда зудлик билан биринчи ишлов мажмуасини ўтказинг ва сўғоришга тайёрланг. Ушбу майдонларни ҳар йилгидан 10-15 кун олдин гектарига 700-750 метр куб сув билан енгил қатор оралатиб сўғоришни ташкил қилинг!

Ўнинчидан, ғўзанинг зараркунанда ҳашаротларига (шира-трипс, кузги тунлам, ўргимчаккана ва бошқа) қарши биологик ва химёвий кураш ишларини ташкил қилинг.

Бунда:
— ҳар гектар пахта майдонига бир дондан феромон тутқич ўрнатиб, 3-4 кунда 10-15 дондан капалак тушиши кузатилса, бундай майдонларни алоҳида назоратга олинг;
— ўргимчакканга қарши курашишда профилактика мақсадида олтингугурт+сода аралаштирилган эритма, олтингугурт+оҳақли ИСО эритмаси ёки гектарига 60 кг. олтингугуртни ОШУ пурақигичи билан далага сепинг;

— кузги тунлам (илдиз қурт)га қарши алдамчи емаклар тайёрлаш ва кечги салқинда далага сепишни ташкил қилинг.

Ўн биринчидан, 10-15 та фермерлар бириктириб механизатор уйларини ташкил этинг. Бунинг натижасида далада иш унумининг ошишига эришинг.

Шу маънода, табиат куч-қудратимиз, сабр-бардошимизни яна бир бор синовдан ўтказаятган жорий мавсумда бир тану бир жон бўлиб, етук мутахассисларимиз томонидан тавсия этилган энг қулай агротехника тадбирларини мақбул муддатларда амалга ошириб, пахтадан белгиланган ҳосил етиштиришга эришайлик!

Фидойи фермерлар, дала меҳнаткашлари!

Бугун халқимиз Сизнинг шижоатингиз, ғайрат ва матонатингизга кўз тикиб турганини бир зум бўлса-да, ёддан кўтарманг. Дастурхонимиз тўқин-сочин, бозорларимиз ноз-неъматларга тўла ва арзон, турмушимиз фаровон бўлиши бугунги меҳнатингизга боглиқ.

Ўртбошимизнинг ишончини оқлаб, мамлакатимиз фаровонлигига муносиб хисса қўиши учун барчангизни сидқидилдан ҳалол меҳнат қилишга чақирамиз!

Бу йилги қишлоқ хўжалиги ишларини ташкил қилишда сиз азизларга сиҳат-саломатлик, ишингизга эса унум ва ривож, хайр-барока, улкан хирмон барпо этишингизда муваффақият ва зафарлар тилаймиз!

Ўзбекистон фермер, деҳқон хўжаликлари ва томорқа ер эгалари кенгаши

Аёллар қаноти

Бола ҳимояси даъвогари давлат божи ва бошқа тўловлардан озод

О'zLiDeP Сийёсий Кенгаши Ижроия қўмитаси аёллар билан ишлаш бўлими томонидан Президентимизнинг шу йил 22 апрелдаги "Бола ҳуқуқлари кафолатларини янада кучайтиришга оид қўшимча чора-тадбирлар тўғрисида"ги қарори мазмун-моҳиятини тарғиб қилиш мақсадида республикамизнинг барча ҳудудларида тадбирлар ўтказилмоқда.

Тошкент шаҳар тиббиёт академик лицейида "Бола ҳуқуқлари кафолатларини таъминлашга барчамиз масъулмиз!" шиори остида ташкил қилинган тадбирда О'zLiDeP Сийёсий Кенгаши Ижроия қўмитаси вакиллари, Олий Мажлис Қонунчилик палатаси депутатлари, Тошкент вилояти, Тошкент шаҳри ва туман кенгашлари депутатлари, партия фаоллари ҳамда тадбиркор аёллар иштирок этди.

Ўзбекистонда 18 ёшга тўлмаган 12 миллион 200 мингдан зиёд бола бор. Аммо уларнинг ҳуқуқ ва манфаатларини ҳимоя қилиш бўйича ихтисослаштирилган институт

мавжуд эмас эди. Шу маънода қарорда Олий Мажлисининг Инсон ҳуқуқлари бўйича вакили (омбудсман) ўринбосари – Бола ҳуқуқлари бўйича вакил лавозимининг жорий этилиши маъқулланганини низоҳатда муҳимдир.

Тадбирда таъкидланганидек, қарорга кўра "Етим болалар ва ота-она қарамоғидан маҳрум бўлган болаларни ижтимоий ҳимоялаш тўғрисида"ги қонун лойиҳасини тайёрлаш вазифаси қўйилгани ҳам аҳамиятли. Бунда етим болалар ва ота-она қарамоғисиз қолган болаларнинг ижтимоий-ҳуқуқий қўллаб-қувватланиши, болага нисбатан ишлатиладиган таъйин ва зўравонликлар ҳамда унинг олдини олишга алоҳида эътибор қаратилиши кўзда тутилган.

— Қарорга кўра болаларни ҳимоялаш мақсадида судларга ариза билан мурожаат қилган даъвогар давлат божи ва бошқа тўловларни тўлашдан озод этилмоқда. Эндиликда 14 ёшга тўлган бола ўзининг таъминоти учун ота ёки онадан ёхуд ота-онаси билан бирга яшамаётган бўлса, бир вақтнинг ўзида ҳам отадан, ҳам онадан алимент ундириш тўғрисида даъво кўзгатишга

ҳақли. Бу эса ота-оналарнинг вояга етмаган фарзандлар олдидаги масъулиятини янада оширишга ундайди, — деди **Олий Мажлис Қонунчилик палатаси депутати, партия Сийёсий Кенгаши Ижроия қўмитаси раиси ўринбосари Мавлуда Хўжаева**.

Тадбир давомида мамлакатимизда оналик ва болаликни муҳофизат қилиш бўйича олиб борилаётган ишлар ва мазкур йўна-

лишда О'zLiDeP олдида турган муҳим вазифалар ҳақида ҳам сўз юритилди. Партия аҳолининг барча қатламларини тадбиркорликка йўналтириш билан бирга, оналик ва болаликни муҳофизат қилишда ҳам ташаббускор. Айниқса, "Соғлом оила — мустақкам оила", "Фаровон оила" лойиҳалари доирасида эрта никоҳнинг олдини олиш, қизларни турмушга тайёрлаш, ёшлар ва хотин-қизлар ўртасида соғлом турмуш тарзи тарғиботида оид тадбирлар ижобий натижа бермоқда. Партиянинг барча ҳудудий кенгашларидаги "Аёллар қаноти" бу борадаги ишларнинг самарадорлигини янада оширишга астойдил ҳаракат қилмоқда.

Тадбир якунида давлатимиз раҳбарининг мазкур қарори мазмун-моҳиятини энг чекка ҳудудларга тарғиб қилиш ва унда белгилаб берилган устувор вазифалар ижросини таъминлашда мутасадди ташкилотлар билан ҳамкорликда амалга ошириладиган зарурий чора-тадбирлар режаси белгилаб олинди.

С. ЗОИРОВ, "XXI asr" мухбири

Депутат ўқувчилар ҳузурда

О'zLiDeP Миробод туман кенгаши депутати Абдуҳаким Маманазаров умрининг навқирон ўн йили ўтган жонажон мактаби — Денов шаҳридаги 79-умумий ўрта таълим мактабига бориб, ўқувчилар билан дилдан суҳбатлашди.

Ёшларга ўзи таълим олган давр билан ҳозирги кун, шарт-шароитлар ўртасидаги фарқ, ёш авлодда берилаётган эътибор ҳусусида сўзлади. Мухтарам устозларини ёдга олди, мактаб партасидан депутатликкача бўлган ҳаёт йўллари, хулосалари ҳақида мушоҳада қилди.

Ийгилганлар, айниқса, унинг ҳозирги пайтда М. Ломоносов номидаги Москва давлат университетининг Тошкент шаҳридаги филиалида фаолият юритаётгани ҳақида эшитишгач, суҳбат янада жонланиб кетди. Битирувчилар мазкур ўқув даргоҳига қабул тартиби ва талаба-ёшлар учун яратилган имкониятлар ҳақида устма-уст саволлар беришди. Тегишли жавобларни олишгач, уларда ушбу таълим масканида ўқиш иштиёқи тугилгани юз-кўзларидан шундай акс этдики, буни кўриб меҳмоннинг ўзи ҳам қувониб кетди.

Учрашув сўнггида депутат ўқувчиларнинг бағрини 50 дан ортиқ бадий ва ўзи муаллифлигидаги китобларга тўлдирди.

— Бундай учрашувларнинг ўқувчиларимиз учун тарбиявий аҳамияти жуда катта, — дейди мазкур мактаб директори Гулнора Абдурахимова. — Тўғилиш ўсган юрта садоқат, меҳр-оқибат, сахийликка ундайди. Катта одам бўлсам, мен ҳам шундай инсонлар сафида бўламан, деган эзгу мақсад муҳрланади ёшлар қанбида.

Ўз мухбиримиз

Яйловлардан энди хўжасизларча фойдаланилмайди

Бошланчи 1-саҳифада.

Аниқ рақамлар билан изоҳлайдиган бўлсак, ҳозирги кунга келиб мамлакатимиздаги жами 21,1 миллион гектардаги яйлов майдонларидан 16,4 миллион гектари (78 фоиз) инқирозга учраган, 20 фоиздан ортиқ майдондаги яйлов ва пичанзорда ўсимликлар сони ва турлари камайиб, маҳсулдорлик икки баробарга, шу жумладан, озуқа экинлари ҳосилдорлиги гектарига 1,5-2,5 центнерга қисқариб кетди. Шунингдек, яйловлардаги сув таъминоти иншоотларининг эскириб, аксарияти ярқисиз ҳолатга келгани оқибатида пичанзорлар, ўтлоқларнинг ҳолати йилдан-йилга ёмонлашиб бормоқда.

Ўтган асрнинг 90-йилларида яйловларда 247 хил ўсимликлар унган бўлса, бугунги кунда уларнинг атиги 42 тури қолган.

Қаровсизлик, яйловлардан хўжасизларча фойдаланиш ва уларнинг пайхон қилиниши натижасида қолган ўсимликлар ҳам йўқолиб кетиш арафасида эканлиги ташвишланарли ҳол. Инқирозга учраган яйлов майдонларини аниқлаш ва уларни тиклаш ҳамда ҳосилдорлигини ошириш учун озуқабоп экинларни экиш ишларига етарлича эътибор қаратилмаган.

Шу билан бирга, ҳуқуқни қўллаш амалиётининг таҳлили мамлакатимизда яйловлардан оқилона фойдаланиш соҳасида ҳал этилиши лозим бўлган бир қатор долзарб муаммолар, ҳуқуқий бўшлиқлар ҳамда ҳуқуқий тартибга солиниши лозим бўлган масалалар мавжудлигини кўрсатмоқда.

Ушбу муаммоларни ҳал этиш ҳамда чорвачилик соҳасида хусусий мулкнинг устувор аҳамияти ва ўрнини таъминлаш, яйловлардан самарали фойдаланиш, чорвачилик маҳсулотлари ишлаб чиқариш ҳажмларини

кўпайтириш ва рақобатдошлигини ошириш туфайли яйловларга доир янги қонунни ишлаб чиқиш зарурати пайдо бўлган эди.

Тилга олинган янги қонун қандай масалаларни ҳал этиш имконини беради?

Биринчидан, мамлакат умумий ер майдонининг қарийб ярмини ташкил этадиган яйловлардан оқилона фойдаланишнинг ташкилий-ҳуқуқий механизмлари яратилди, тегишли давлат бошқарув органлари, маҳаллий давлат ҳокимияти органлари, юридик ва жисмоний шахсларнинг яйловлардан оқилона фойдаланиш соҳасидаги ваколатлари ва мажбуриятлари белгиланди, инқирозга учраган яйлов майдонларини аниқлаш ва уларни тиклаш ҳамда ҳосилдорлигини ошириш учун озуқабоп экинларни экиш ишлари ташкил этилади.

Иккинчидан, озиқ-овқат маҳсулотлари захирасини вужудга келтириш, аҳолига гўшт ва сут маҳсулотларини етказиб беришни

кўпайтириш ҳамда экспорт қилиш учун янги имкониятлар яратилади, яйловларни муҳофаза этиш ва ҳосилдорлигини оширишга қаратилган илмий-тадқиқот ва инновацион ишланмалар жорий этилади.

Учинчидан, чорвачиликда яйловлардан фойдаланишнинг муайян меъёрлари белгиланиб, чорва озуқаси ҳажмининг йўқолиши ва яйлов ерлари инқирозининг олди олинади. Шунингдек, қонунда яйловларни муҳофаза қилиш, доимий назоратга олиш, кўпайтириш ва тиклашга қаратилган моддалар ҳам бор.

Мухтасар айтганда, "Яйловлар тўғрисида"ги қонун халқимиз турмуш даражаси юксалишига, иқтисодийётимиз тараққиётига хизмат қилади.

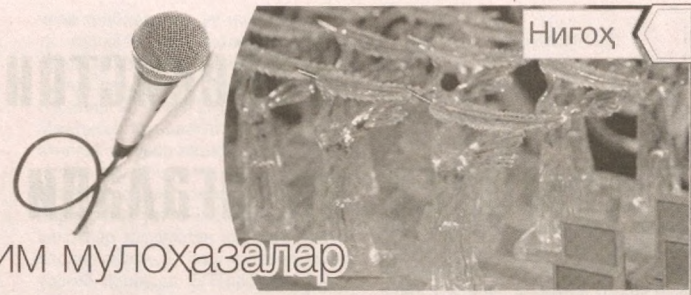
Тўлқин ЭШНАЗАРОВ, Олий Мажлис Қонунчилик палатасининг Аграр ва сув хўжалиги масалалари қўмитаси раиси

Таҳлил

“ОЛТИН ҚАЛАМ”: МЕЗОН ХОЛИСЛИКМИ Ё?..

Журналистика соҳасидаги танловлар хусусида айрим мулоҳазалар

Ҳадемай, аниқроғи, бир ойдан кўпроқ вақтдан сўнг юртимизда Матбуот ва оммавий ахборот воситалари ходимлари кўни нишонланади. Айни шу санада Ўзбекистон Журналистлари ижодий уюшмаси томонидан бир қатор йўналишлар бўйича “Йилнинг энг фаол журналисти” аниқланади. Бундан уч ҳафта бурун эса “Олтин қалам” халқаро миллий мукофоти совриндорлари эълон қилинди...

Истаймизми-йўқми, танловнинг шу пайтга қадар аниқлашмиш, ташаббускор ташкилотга, хоссатан, ҳакамлар ҳайъати ҳулосасига нисбатан турли шубҳалар, ноҳилис ёндашувлар бўлгани тўғрисида эътирозлар билдирилиб келинди. Инчунин, бу йилги танлов арафаси ҳам айни кўнгилсизликлардан холи бўлмади. Шунинг учунми, уюшма раиси Саъдулла Ҳакимов Ўзбекистон миллий ахборот агентлигига апрель ойида берган интервьюсида “мукофотланган журналистларнинг қайси материаллари асосида тақдирланганини кўрсатиш учун “Олтин қалам” эгаларининг материаллари уюшма сайтида эълон қилинади” дея таъкидлаганди. Маросим кўтаринки руҳда ўтди. Ғолиблар аниқланди. Аммо минг таассуфлар бўлсинки, уюшма расмий сайтида ғолиблар материаллари эълон қилинмади, қилинмапти. Йўқ, биз бу ўринда ёмон гумонда эмасмиз, шунчаки ваъда нима учун бажарилма(ёт)ганидан ташжубдамиз, холос. Холислик ва шаффофлик энг биринчи талаб қилинадиган соҳанинг олд ўзанида бундай тушунмовчиликлар бўлиши бошқаларни-ку қўятуринг, журналистларнинг-да ҳафсаласини пир қилиши, ишончсизлик кайфиятини туғдириши мумкинми?

Майли, ортиқча ҳиссиётга берилмай тура-миз. Катта эҳтимом билан мазкур чиқишимиздан сўнг бу тушунмовчиликка барҳам берилар, балки. Яъни, шу жойга келгандаёқ совриндорларни муҳокама қилишдан тийилмасиз. Биз ургунчи кўпроқ танлов мезонига қаратишни лозим топдик. Зеро, сўнгги йиллардаги кузатувларимиз ғолиб ва совриндорларни аниқлаш механизми эски қолипда қолаётгани, умумэтироф этилган янги меъёрларга амал қилинмаётганини кўрсатмоқда. Епиқлик пардаси жамоатчилик назарида шу даражада қалинки, бу шаффофлик заҳа ёйишига сабаб бўлмоқда.

Келинг, ичкаридаги муаммоларни икки-чикирига таҳлил қилишдан аввал жаҳон, сўнроқ яқин қўшниларимизнинг бу борадаги тажриба, йўл-йўриқларига назар ташлайликчи.

Мавзуни ойдинлаштириш мақсадида дастлаб икки интервьюни эътиборингизга ҳавола қиламиз.

Навебахор ИМОВОВА,
“Америка овози” (АҚШ):

– Журналистларни рағбатлантириш ва мукофотлаш борасида Америкада марказий бир орган ёки ташкилот йўқ, лекин энг олий совин Колумбия университетининг Пулицер мукофоти дур. Мазкур эътироф АҚШда матбуот равнақи учун, айниқса, унинг мустақил бир саноат сифатида оёққа туришида салмоқли ҳисса қўшган Жозеф Пулицер номига қўйилган ва 1917 йилдан бери ҳар йили берилади. Ҳозирда 20 катгегорияда тақдим этилиб, ҳар бир совриндор 15 минг АҚШ доллари миқдориди пул мукофоти билан рағбатлантирилади. “Халққа қилган хизмати учун” дея тақдирланадиган журналистга олтин медал топширилади. Журналистик ташкилотлар, касбий уюшмалар, жамғармалар ва ОАВ соҳасида таълим берадиган ўқув юртлари ҳам ўз йиллик мукофотларига эга. Танловлар эълон қилинади ва журналистлар ё ўзлари топширишади, ё уларнинг номзоди кўрсатилади. Муайян мавзулар, шартлар асосида ўтказиладиган беллашувлар. Ҳукуматдан журналистлар ҳеч қандай мукофот кўтмайди ва бунини хошламайди ҳам, лекин агар давлатга қарашли ташкилот уларни бирор ташаббусга қўшмоқчи бўлса, ишхона руҳсати керак. Манфаатлар тўқнашувига йўл қўйилмайди. Ҳар бир медианинг ўзи хос мукофотлари бўлади. Уларни аксарият ҳолларда ўз ходимларига беради, бироқ баъзида бошқа журналистларни, масалан, уруш майдонини ёритган ёки четда қолиб кетган муаммоларни олиб чиқиб, қўли таъсир кўрсата олган мухбирларни ҳам тақдирлашади. Мукофот пули хусусий жамғармалардан, махсус фондлардан, хусусан, баъзида оилалар ва шахслардан келади. Бунда қимдир муайян бир соҳада кучли материаллар берган журналистлар тақдирлансин, дея маблағ ажратган бўлади. Танлов ҳақида ҳам холис кечиши керак, деган талаб ҳамisha кучли. Ҳайъат қайта-қайта элакдан ўтказилади. Чунки бунда журналистика ва айнан журналистлар сараланади. Шу боис мукофот берадиган то-

монлар кучли босим остида ишлайди. Хато қилгиси ёки кимгадир ноҳилис ёндашгиси келмайди.

Рустам ҚОБИЛ:
Би-би-си (Лондон) ўзбек хизмати журналисти,
Жаҳонда нуфузли
“Sony Awards” мукофоти
совриндори (2010):

– Буюк Британияда ОАВ ходимларини рағбатлантирадиган танловлар талайгина. Айнан мутлақлашган битта танлов бор дея олмаيمان. Масалан, “The British Journalism Awards” (Британия журналистикаси мукофотлари), “The Press Awards” (Матбуот мукофотлари) қабилар шулар жумласидан. Ўзим “Sony Awards” мукофотини Афғонистонда болалар ҳуқуқи бўйича тайёрлаган радиозинтиришим учун олганман. Осиё радиозинтириши касбада уюшмалари қўмитаси (Токио) томонидан ўтказилган танловда “Сув: Сурдарё саёҳати” материалим совинга лойиқ қўрилган. Танлов мезонлари эса икки хил: ўзинг топшир, истамасанг ўзлари танлаб олишади. Айтайлик, номинацияга қараб. Шунингдек, ҳамкасбингиз ҳам таъсия қилиши мумкин. Ҳакамлар турли касб эгалари орасидан танлаб олинади: ҳуқуқшунослар, тажрибали журналистлар, ҳатто вояга етмаган болалар ҳам бўлиши мумкин. “The British Journalism Awards”да 50 нафардан иборат ҳакамлар ҳайъати бўлади. Танловларнинг мукофот пули бир хил эмас. Дейлик, 10 минг фунт стерлингга етиши мумкин. Очиги, Британияда бу каби танловлар рағбатлантириш суммасидан кўра, совриндорнинг ижтимоий нуфузига катта таъсир кўрсатиб, обрўси ошишига хизмат қилади. Яъни, энг яхшилар сифатида тақдирланган экансиз, сизга ўз йўналишингиз бўйича журналистдан ҳам кўра эксперт сифатида қарай бошлашади. Сабаби танловлар ниятда очик ўтади. Шунданми, одатда жамоатчиликда эътирозларга ўрин қолмайди.

Шу ерда ичимизга ичкаридан боқайлик. Хулоса ўзингиздан.
Биз эса давом этамиз.

Россия Федерацияси журналистлар уюшмасининг “Золотое перо” мукофоти гарчи номинациялар борасида “Олтин қалам”га ўхшаса-да, ўрганса арзигулик жиҳатлари бор. Булар сирасига фахрийлар ва бутун умр шу касбда фаолият юритганлар учун “Россия журналистикаси афсонаси”, бош муҳаррирлар учун “Касб шарафи” мукофотларини қиритиш мумкин. Айтинг, Ўзбекистонда бутун борлигини ОАВга бағишлаган инсонлар камми? Ёхуд “Касб шарафи” мукофоти алоҳида таъсис этилиб, лауреатлар шу соҳада суяги қотган фидойи-фахрий ичидан сараланса, ҳар ҳолда “Олтин қалам”га тикиштиришдан авлорқдек кўринади.

Қозғоғистон журналистлари уюшмаси эса танлов борасида шубҳалар туғилмаслиги учун талабгорларнинг материалларини “Фейсбук”даги саҳифасида олдиндан эълон қилиб боради. Қозғоқ биродарларимиз тирикчилигида ном қозongan журналистлар номини улуглашда биздан анча олдинда юрибди. Масалан, яқинда “Ақ жайық” газетасини таъсис этган марҳум журналист А. Мукашев шарафига мукофот таъсис этилди. Шубҳасиз, Ўзбекистонда ҳам ўз вақтида ОАВ соҳасида довруқ қозongan журналистларимиз оз эмас. Биргина, матбуот соҳасида ўз даврининг “сўз қоровули” ҳисобланган Ваҳоб Рўзиматов... Телевидениеда спорт йўналишида Давлат Турдалиев янглиғ жонқуярлар хотираси ҳурмати учун мукофот таъсис этиш фурсати етмадими? Қирғиз ҳамкасблардан эса карикатура йўналишидаги танловлар бўйича намуна олсак арзийди...

Бугунги ахборот асрида журналистика соҳаси таъсир ўтказувчи сатҳни аллақачон забт этиб, ҳозирда жаҳон миқёсида йўналишларро ҳамжиҳатлик, ўзаро ахборот алмашинувчанликка мойил бўлиб бормоқда. Бунда эса давлатларнинг журналистикага оид (қўпинча нодавлат) ташкилотлари етакчи ролни ўйнапти. Мазкур ташкилотлар тааллуқлилик макониди турли англашув меморандумлари, танловлар, конференциялар, уюштириб, ўзига хос медиамайдон яратишга, тажриба алмаштиришга, айна амалий ишлар эса энг биринчи навбатда ўша мамлакат ОАВ ривожини учун муҳим турткини берапти. Бу саъй-ҳаракатлардан четда туришни хоҳловчи, бошқача айтсак, ўз қобилиятини қийиштирмайдиган ташкилотлар эса

нафақат халқаро миқёсда, балки ўз худудида ҳам тобора обрўсизланиб, унутилиб борапти. Маълум танловлар пайтигина эса тушадиган даражага келиб қоляпти. Демак, аънавий қоллипларни синдириш фурсати аллақачон етган, замон талаби – шу!

Ўзбекистонда ушбу жараёнлар қандай кечмоқда? Муфассал жавоб бермоққа ҳали бироқ вақт бор...

Юқоридагилардан ҳулоса қилсак, ОАВ соҳасидаги танловлар мезони қандай бўлиши ҳақида тақлифларимиз қуйидагича:

1. Ўзбекистон Журналистлари ижодий уюшмаси расмий сайтида танловлар учун махсус платформа (матн ва фотолар учун, видео ва аудио материаллар учун эса ҳавола қўрсатиш контенти) яратилиши. Шаффофлик юзасидан йил мобайнида жамоатчилик эътиборига тушган материаллар эълон қилиб борилиши. Фойдаланувчилар овоз бериш тизими йўлга қўйилиши шарт.

2. Холисликни таъминлаш мақсадида танловлар ҳакамлар ҳайъати ҳулосаси қайси асосда кечгани ҳақида жамоатчиликка маълум қилиши. Қисқача аннотация ва изохлар бериш керак.

3. Танловлар мезонини тиниқлаштириш вақти етди! Масалан, бу йилги “Олтин қалам” XIV миллий мукофоти халқаро танловнинг матбуот йўналиши ғолибларини аксарият адабий-бадиий нашрлар ташкил этганини қандай изохлаш мумкин? Оқибатда аксар қаламқашлар орасида “публицистика айни пайтда фақат шу адабий жанрлар – наср ва назмдан иборат экан” қабилдаги истехзоли қулгилар янгради...

Албатта, кимдир ё қайсидир ташкилотни айбсйтишдан осони йўқ. Аммо ўқиб бўлганингиз тадқиқан чуқурлашмаган, содда, оддий кузатувларимиз, “Жаҳон ва биз” солиштирувими ўлароқ тутилган мулоҳазалардир. Биз бу орқали айнан шундай бўлиши керак, деган иддаодан йироқмиз. Фақатгина фикрлар хилма-хиллиги шароитида турфа хил қарашлар ҳам бўлишини яна бир қарра эслатмоққа уриндик холос.

Шунақа гаплар...

Аслиддин АЛИМАРДОН

Маҳаллий кенгашларда

Халқ депутатлари Ҳазорасп туман Кенгашидаги О'зЛиДеР депутатлик гуруҳи аъзоси Илхом Дурдиев аҳоли билан тез-тез учрашиб, сайлов округидаги муаммоларни имкон қадар ижобий ҳал этишни ўзининг кундалик бурчи деб билади. Яқинда Питнак шаҳарчаси Шехлар маҳалласи аҳолини анчадан бундан кийнаб келаяётган муаммолардан яна бири депутат кўмагида бартараф этилгани ҳам фикримиз далилидир.

Арна узра кўприк ёхуд икки ой кутилган кредит

Гап шундаки, мазкур маҳалла худудини кесиб ўтган улкан арна (канал) узра эски, қўлбола ёғоч кўприк ўрнатилган эди. Шу пайтгача каттаю кичик, айниқса, каналнинг нариги тарафида жойлашган умумтаълим мактабига қатнайдиган ўқувчилар қишин-ёзин хавфсизлик чоралари қўрилмаган ана ўша хатарли кўприк устидан юрак ҳовучлаб юришган.

Фалокат оёқ остида, деганларидек, энди вазиятни бундай қолдириб бўлмасди. Шу боис партияимиз депутати Илхом Дурдиев “GM Ўзбекистон” АЖ Ҳоразм филиали директори, О'зЛиДеР фаоли Улуғбек Маткаримов ёрдамида арна устига замонавий кўринишдаги мустаҳкам кўприк қуриб берди. Эндиликда мазкур кўприкдан ёшу қари бемалол хатарсиз юриши, ёш болалар ҳам ўзлари ўтиб-қайтиши мумкин бўлди.

Аслида бу ташаббускор маслакдошларимиз фаолиятидан бир шингил, холос. Рақамларга эътибор қаратадиган бўлсак, О'зЛиДеР Ҳоразм вилояти ва туманлар кенгашлари ходимлари, маҳаллий кенгашлардаги партия депутатлик гуруҳи аъзоларидан иборат таркибда шакллантирилган ишчи гуруҳлар жорий йилнинг биринчи чораги давомида воҳанинг 124 та маҳалла фуқаролар йиғинига қиқиб, аҳоли билан юзма-юз мулоқот ўтказгани ойдинлашади.

Учрашувлар жараёнида томорқадан унумли фойдаланиш, “Yoshlar – kelajagimiz” ҳамда “Ҳар бир оила – тадбиркор” дастурлари доирасида кичик бизнес билан шуғулланмоқчи бўлганларга имтиёзли кредитлар ажратиши борасида батафсил тушунтиришлар берилди. Умумий ҳисобда 7140 та хонадонга бевосита кириб борган ишчи гуруҳ аъзолари аҳоли томонидан кўтарилган 1693 та муаммони қайд этишди. Шундан 563 таси коммунал (ичимлик суви, газ ва электр энергияси таъминоти), 885 таси ижтимоий соҳаларга оид бўлса, 89 таси тадбиркорлик учун кредит ажратиш, 156 таси ишга жойлашиш билан боғлиқ муаммолардир.

– Муаммолар юзасидан мутасадди ташкилотларга 249 та депутатлик сўрови чиқарилди. Натижада 459 та масала қисқа муддатда ижобий ҳал қилинди, 1182 таси масъул ташкилотлар томонидан “йўл харитаси”га киририлди, – дейди О'зЛиДеР Ҳоразм вилоят Кенгаши жисмоний ва юридик шахслар муносабатлари билан ишлаш бўлими мудирни Қўраб Бекметов.

Фаол депутатларимизнинг амалий ишларини яққол

акс эътирувчи мисолларни исталган худуддан келтириш мумкин. Масалан, Урганч шаҳар Мевазор кўчасида истикомат қилувчи Муштарий Эркинжонов таъинчилик цехи ташкил қилиш учун “Агробанк”дан 200 миллион сўм имтиёзли кредит олиш бўйича ҳужжат топширгани, лекин икки ойдан ошса ҳамки, маблағ ажратилмаганини айтгани. Мазкур муаммони ҳал қилиш мақсадида Халқ депутатлари Урганч шаҳар Кенгаши депутати Муборак Жуманиёзова томонидан сўров чиқарилди ва “Ҳар бир оила – тадбиркор” давлат дастури доирасида тижорат банки томонидан 200 миллион сўм имтиёзли кредит ажратиб берилди.

– Шу масалада кўп овора бўлдим. Аммо ҳозир хотиржамман. Уйимизга келиб муаммоларни ўрганган О'зЛиДеР депутатларидан миннатдорман. Уларнинг кўмагида тадбиркорлик фаолиятини бошлаб юбордим. Энди 5 нафар ёш иш билан таъминлайман, – дейди М.Эркинжонов.

Нилуфар ЖАББОРОВА,
О'зЛиДеР Ҳоразм вилоят Кенгаши
матбуот котиби

Ишбилармон қайд дафтарига

Чегириладиган ва чегирилмайдиган харажатлар ҳақида нималарни биламиз?

Маълумки, корхона ва ташкилотларнинг даромади ошишида кераксиз харидларни қисқартириш ва харажатлар ҳисобини тўғри юритиш муҳим аҳамиятга эга. Солиқ солишининг адолатлилигини таъминлаш мақсадида фойда солиғини ҳисоблашда корхона харажатлари икки гуруҳга ажратилади. Унда корхонанинг маълум бир харажатлари фойда солиғини ҳисоблашда чегириб ташланса, бошқа харажатлари чегирилмайди.

Келинг, тушунарли бўлиши учун буни Қарши шаҳридаги “Универсал қурилиш” масъулияти чекланган жамияти мисолида кўриб чиқамиз.

1-босқич: Чегириладиган харажатлар

“Универсал қурилиш” МЧЖ шаҳардаги кўп қаватли уйлардан бирини қурмоқда. Табиийки, лойиҳани амалга ошириши учун қатор ишлар кутиб турибди. Масалан, қурилиш материалларини харид қилиш, транспорт воситалари учун ёнилғи ва эҳтиёт қисмлари сотиб олиш, бажарилаётган хизматлар учун ишчи-ҳодимларга ойлик-маош тўлалиши зарур. Бунинг устига, ҳисобга олинган асосий воситалар ва номоддий қийматликларнинг амортизация харажатлари ҳам бор. Бу каби харажатлар “Универсал

қурилиш” МЧЖнинг фойда солиғини ҳисоблашда чегириб ташланади. Бундан ташқари, лойиҳани амалга ошириш жараёнида ўзга юридик ва жисмоний шахсларнинг транспорт хизматларидан ёки техник ходимларидан фойдаланаётган бўлса, бу харажатлар ҳам фойда солиғини ҳисоблашда чиқариб ташланади.

2-босқич:

Чегирилмайдиган харажатлар
“Универсал қурилиш” МЧЖнинг фойдасини аниқлашда қуйидагилар чегирилмайдиган харажатлар гуруҳига қиради. Масалан, табиий камайиши нормаларидаги ортиқча йўқотишлар ва бузилишлар, яъни цемент ёки оҳак эътиборсизлик туфайли яроқсиз ҳолга келса, йўқотилган махсулот учун қилинган харажат чегирилмайди.

Бундан ташқари, хизмат мақсадида ходимнинг шахсий автотранспортдан фойдаланганлиги учун қонун ҳужжатларида белгиланган нормалардан ортиқча тўланган тўловлар, ҳомийлик ва хайрия ёрдами тарзидаги маблағлар учун қилинган харажатлар ҳисобга олинмайди.

Кредит шартномасида муддатли қарзлар учун назарда тутилган ставкалардан ортиқча бўлган, тўлов муддати ўтган ҳамда узайтирилган кредитлар бўйича фоизлар, лойиҳалардаги ва қурилиш-монтаж ишларидаги камчиликлар, шунингдек, объект

ёнидаги омборгача ташиб келтириш чогиди аз берган бузилишлар бўйича харажатлар, айбдорлари аниқланмаган ўғирликлар ва камомадлардан ёки зарур суммаларнинг ўрнини айбдор тараф ҳисобидан қоплаш мумкин бўлмаганда қўрилган зарарлар, текширувлар натижаларига кўра қўшимча ҳисобланган солиқлар ва бошқа мажбурий тўловлар фойда солиғини ҳисоблашда чегирилмайди.

Хулоса қилиб айтганда, солиқ солинадиган база жами даромаднинг чегириб ташланадиган харажатлардан қолган қисмидир. Чегирилмайдиган харажатларнинг ортиб кетиши корхона фойдаси камайишига олиб келади ва бунда корхона таъсисчилари манфаатларига зарар келтиради. Яъни, улар томонидан оладиган улуш (дивиденд) суммаси қисқаради. Шу билан бирга, давлат бюджетига дивиденд ҳисобидан тўланадиган солиқ суммаси ҳам камаёди.

Қўриниб турибдики, ортиқча харажатлар фақат корхонага эмас, бюджет манфаатларига ҳам зиён келтирмоқда. Шундай экан, ҳар бир ишни вақтида ва сифатли бажариш орқалигина йўқ жойдан пайдо бўлиб қоладиган харажатларнинг олдини олиш мумкин. Ахир, бизнес тадбиркорга ҳам, жамиятга ҳам фақат фойда келтирмоғи лозим.

Акмал САИДОВ,
Қашқадарё вилояти давлат
солиқ бошқармаси бўлими бошлиғи

Бунёдкорлик

Реклама ҳуқуқида //

Ҳамжиҳатлик, ташаббускорлик ва тотувлик

пойтахтимизнинг Бектемир туманида оммавий
шиорга айланиб бормоқда

Кейинги йилларда мамлакатимиз пойтахтида бўлаётган ўзгаришларни нафақат маҳаллий аҳоли, балки хорижий экспертлар ҳам эътироф этишаётгани ҳеч кимга сир эмас. Энг муҳими, бу бунёдкорлик жараёнидан чекка туманлар ҳам четда қолаётгани йўқ. Хусусан, Бектемир туманида кечаётган янгиланишлар фикримизга бир далилдир. Бунда давлат ва нодавлат ташкилотларнинг ҳамжиҳатликдаги саъй-ҳаракатлари муҳим ўрин тутяпти, десак асло муболага эмас. Шунингдек, айтиш жараёнларда Ўзбекистон Либерал-демократик партияси фаоллари ва депутатларининг ҳам муносиб ҳиссаси борлигини таъкидлаш жоиз.

Билимли, замонавий фикрлайдиган ва дунёқарши кенг, азму шижоати қатъий ёшларга ишонч билдириш, уларга масъулиятли вазифаларни юклаш аксарият ҳолларда ўзини оқлаши ҳаётда исботини топган. Шу маънода навқирон авлод вакилларидан бири Шоҳрух Мамажоновнинг мазкур туманга ҳоким этиб тайинланиши ҳам ишни янгича ташкил этишда муҳим омил бўлаётди.

Бу қай жабҳаларда кўзга ташланмоқда? Масалан, анчадан бери "чалажон" бўлиб ётган Бектемир туман Маданият уйининг қисқа фурсатда барча қўлайликларга эга муҳташам иншоот сифатида қайта тикланиши ўзгаришларнинг дебочаси бўлди. Айтиш пайтда масканда турли тўғарақлар ишлаб турибди. Пуллик хизмат кўрсатиш, жумладан, болалар ва катталар учун велосипед ижараси йўлга қўйилди.

Велосипед минининг инсон саломатлиги учун фойдали экани яхши маълум, лекин унда бемалол сайр қилиш учун махсус йўлак йўқ-ку, дейишга эса шовилмай туришни маслаҳат берамиз. Чунки ҳудудда ана шундай йўлаклар барпо қилинди ҳамда пйёдалар йўлагига қараганда бошқа рангларда (яшил-кўк) ажратилди. "Қуёшча нури" истироҳат боғи ҳудудидаги мусиқали фаввора эса мириқиб дам олишга ёрдам бериши шубҳасиз. Дарвоқе, бир-неча йил аввал очилган боғ партиямизга аъзо тадбиркорлар ташаббуси билан янада чирой очди. Турли-туман аттракционлар хорижий давлатларниқидан асло қўлишмайди.

Тумандаги деярли барча маҳаллалар идоралари тикувчилик, чеки, новейоҳона ва бошқа хизмат кўрсатиш йўналишларини қамраб олган гузар шаклида қайта қурилаётгани, ички йўللارга асфальт ётқизиляётгани ислохотлар моҳияти ва самараси одамлар кўз ўнгига гавдаланишига туртки берапти.

Бектемир пойтахтга қарашли туман бўлгани билан айрим

маҳаллаларга тоза ичимлик суви қувурлари тортилмагани, аҳоли артезиан қудуқ сувини истеъмол қилиши ҳам ҳақиқат эди. Лекин шу муаммо ҳам туман ҳокимининг тадбиркорларни эзгу мақсад йўлида жипслаштира олгани туфайли йил охиригача бутунлай барҳам этиладиган бўлди.

Ўнлаб қўшма корхоналар, йирик заводлар фаолият кўрсатаётган Бектемир туманига қарашли кўчаларнинг тунги жозибаси алоҳида мавзу. Ранго-ранг чироқлар ўзига хос завқ бағишлайди.

Бу билан муаммолар асло йўқ, деган фикрдан йироқмиз, албатта. Ёчимини қутаётган масалалар ҳам бор. Аммо уларга барҳам бериш, аҳоли муурожаатлари билан ишлашнинг аниқ механизми яратилмапти. Жамоатчилик ва депутатлик назорати институтлари имкониятларидан самарали фойдаланилмаяпти.

Халқ депутатлари Бектемир туман Кенгашида O'zLiDeP-нинг 12 кишидан иборат депутатлик гуруҳи фаолият кўрсатмоқда. Улар томонидан жорий йилнинг дастлабки тўрт

ойи давомида турли идоралар раҳбарларига 21 та депутатлик сўрови юборилиб, 2 та эшитув ўтказилди. Сессиялар кун тартибига 3 та масала киритилди ва улар юзасидан электротариф манфаатлари ҳимоясига йўналтирилган тегишли қарорлар қабул қилинишига эришилди.

Диққатга сазовор жиҳати шундаки, сўровларга ўз вақтида асосланган жавоб олиш, кўтарилган масалага имкон қадар ижобий ечим топиш партиямиз фаоллари ишининг бош мезони қилиб белгиланган. Масалан, "Нурафшон" маҳалласида яшовчи яқка тартибдаги тадбиркор, иккинчи гуруҳ ногирони Мирзабобур Ўлмасовнинг 28-Сомонбозор округидан сайланган депутатимиз Гавҳар Тўхтасиновага "Қўйлик" деҳқон бозори ҳудудидан китоб дўкони учун жой ажратилишида амалий ёрдам беришни сўраб йўллаган муурожаати қисқа фурсатда ижобий ҳал этилди. Депутатнинг расмий сўрови асосида туман ҳокимлиги бозор ҳудудидан тадбиркорга жой ажратди.

Бектемир туманида ижроия органлари мутасаддилари

ва партиямиз депутатларининг ҳамкорлиги бошқа жабҳаларда ҳам яхши самара бермоқда. Бунини O'zLiDeP депутатлик гуруҳининг 4 нафар аъзоси (Ф. Қаландаров, Б. Олимов, А. Ақромов, В. Кан) ҳамкорлигида "Хусайн Бойқаро" маҳалласида 8 нафар ногирон учун уй қуриб берилганида ҳам кўриш мумкин.

Партиямиз аъзоси саналган тадбиркорлар ободонлаштириш ишларига қўмаклашишда ҳам бошқаларга ўрнак бўлишмоқда. Хусусан, 4-«Миришкор» округидан сайланган депутат 3. Саидов кўп қаватли уйлар олдида фуқароларнинг ёз кунларида дам олишлари учун шийпонлар қуриб берди. 16-«Хусайн Бойқаро» сайлов округидан сайланган депутат Акмалхўжа Ақромов Қўйлик ота мақбарасини таъмирлаш учун ҳомийлик асосида гранит тоши етказиб берди. Депутатлик гуруҳининг 3 нафар аъзоси эса маҳаллий бюджетни шакллантириш ва ижро этиш, иқтисодий ислохотни амалга ошириш ва тадбиркорликни ривожлантириш доимий комиссиясида фаолият юритиб келмоқда.

Бир сўз билан айтганда, пойтахтимизнинг бир чеккасида каттагина ҳудудни эгаллаган Бектемирда янгича ислохотларга ҳамоҳанг хайрли ишлар изчил амалга оширилмоқда.

Солижон ЗОИРОВ,
"XXI asr" мухбири

Хизматлар лицензияланган.

Ҳисоблагичлар текшируви (қиёслов) қай тартибда кечади?

Реклама ҳуқуқида

"Сурхондарё синов ва сертификатлаштириш маркази" давлат корхонасининг хизмат турларига маҳсулотларни синовдан ўтказиш ва сертификатлаштириш, ўлчов воситаларини қиёслаш ҳамда аттестатлаш қиради. Шу қаторда маиший ва саноат газ сарфи ҳисоблагичларини қиёслаш кўригидан ўтказиш ҳам шулар жумласидан.

Ҳозирги вақтда газ сарфи ҳисоблагичларни текширув (қиёслаш) ўтказиш Ўзбекистон Республикаси Адлия вазирлиги томонидан 2014 йил 30 июлда 2604-сон билан давлат рўйхатидан ўтказилган "Газни ҳисобга олиш приборларини текширувдан ўтказиш тартиби тўғрисида"ги низомга асосан олиб боришмоқда. Унга мувофиқ, тегишли ҳудуддаги газ таъминоти корхонаси газни ҳисобга олиш приборини даврий текширувдан ўтказишнинг амал қилиш муддати тугашидан ўттиз кун олдин ёзма равишда огоҳлантиради. Газ таъминоти корхонаси раҳбари газни ҳисобга олиш приборини даврий текширувдан ўтказиш зарурлиги ҳақида истеъмолчилар ўз вақтида огоҳлантирилиши учун масъулдир. Истеъмолчи газни ҳисобга олиш приборини текширувдан ўтказиш учун уни ечишни сўраб тегишли ҳудуддаги газ таъминоти корхонасига ариза билан муурожаат қилади.

Газни ҳисобга олиш приборлари давлат қиёслов кўригидан ўтказиш учун ечиш, қайта ўрнатиш тўғрисида даълолатномалар тузиш тартиби ўшбу низомда қўрсатилган. Газни ҳисобга олиш приборларини давлат қиёслов кўри-

гидан ўтказиш куйидаги тартибда кечади:

даврий текширувдан — газни ҳисобга олиш приборларини текширувдан ўтказишнинг амал қилиш муддати тугаганда;

навбатдан ташқари текширувдан — газни ҳисобга олиш приборларининг текширувдан ўтказилганлигини тасдиқловчи пломбаси шикастланганда ёки қайта сошлаш ишларини ўтказиш зарурати вужудга келганда;

эксперт текширувдан — газни ҳисобга олиш приборларининг созлиги ёки уларнинг қўллашга яроқлилиги, метрологик тавсифлари бўйича мунозарали саволлар туғилганда;

Газни ҳисобга олиш приборлари эксперт текширувдан ўтказиш учун терговга қадар текширувни амалга оширувчи органлар, суриштирув, тергов, прокуратура органлари ёхуд суднинг қарори ёки ажримига асосан ечиб олиниши мумкин.

Газни ҳисобга олиш приборлари куйидаги оралиқда даврий текширувдан ўтади:

жисмоний шахслар учун — 4 йилда 1 марта;
юридик шахслар учун — 2 йилда 1 марта.

"Сурхондарё синов ва сер-

тификатлаштириш маркази" давлат корхонаси томонидан ҳукумат қарорлари ижросини таъминлаш ва вилоят марказидан узоқ туманлардаги корхона, ташкилотлар, тадбиркорлар ҳамда аҳолига қўшимча енгиллик ҳамда қўлайликлар яратиш мақсадида самарали ишлар олиб боришмоқда.

Марказ томонидан соҳани ривожлантириш ва истеъмолчиларга қўшимча қўлайликлар яратиш, сервис хизматини янада яхшилаш мақсадида ўтган йилда 8 дона намунавий ўлчов воситалари ва қиёслаш ускуналари белгиланган режа-дустур асосида харид қилинди. Хусусан, икки дона замонавий газ ҳисоблагичларни қиёслаш ускуналарини харид қилинган.

Ҳозирги вақтда "Сурхондарё синов ва сертификатлаштириш маркази" давлат корхонаси метрология бўлими қошида вилоятнинг Денов, Шўрчи, Қумқўрғон, Шеробод ва Бойсун туманларида қиёслаш шохобчалари фаолият юритиб келмоқда. Чунончи, Денов туманида маиший газ, сув ва электр, Шўрчи туманида газ ва электр, Қумқўрғон туманида газ ва электр, Шеробод туманида электр ҳисоблагичларни қиёслаш шохобчалари Бойсун туманида газ, сув ва электр ҳисоблагичларни қиёслашга қабул қилиш шохобчаси фаолият юритмоқда.

Ш. АҲМЕДОВ,
"Сурхондарё ССМ"
давлат корхонаси метрология бўлими бошлиғи

Шеробод ва Шўрчининг шердил бинокорлари

Доимий муштариёларимизга маълумки, газетамизнинг ҳар бир чиқишида юртимизда амалга ошириляётган бунёдкорлик ишлари қўламини тўғрисида туркум материаллар эълон қилинмоқда.

Бундан қўзланган бирламчи мақсадимиз, албатта, қурилиш соҳасида қўлинаётган ишлардан жамоатчиликни хабардор этишдир. Ва бу анъанага айланиб бораётган эзгу ишлар унга бош қўшаётган хайрихоҳ мутасаддиларнинг саъй-ҳаракати ўлароқ юзага чиқаётганини ҳам эътироф этиш жоиз. Демак, бу галги бинокорлик йўналишига оид репортажамизни Сурхондарё вилоятидан тайёрладик. Хоссатан, азим воҳанинг турли ҳудудларида қад кўтараяётган иқтимоий соҳа объектлари ҳамда таълим муассасалари ҳақида.

Шеробод туманидаги 28-умумтаълим мактаби қамрови кенгайиб, қўшимча бинога эҳтиёж туғилганига анча бўлганди. Ана шу истак 2019 йилдаги инвестицион дастурга киритилиб, мактабнинг 50 ўринли филиалини қуриш аллақачон бошлаб юборилди. Қўймати 600 миллион сўмлик иншоотни

Хизматлар лицензияланган.

Бобир Салоҳиддинов бошчилигидаги "Шеробод Бухоро йўллари" хусусий корхонаси бинокорлари зиммаларига олишган. Айтиш керакки, масканда пардозлаш ишлари якунланиб, ҳудудда ободонлаштириш авжида. Насиб этса, эрта кузда ўқувчилар янги бинода таълимни бошлашади.

Ангор туманидаги 28-умумтаълим мактаби учун 210 ўринли қўшимча бино қурилиши ҳам тобига келиб қолди. 1,7 миллиард сўмлик лойиҳа "Жавоҳир барака – Термиз" маъсулияти чекланган жамияти чекига тушган.

Дарвоқе, шу тумандаги Юқори Хўжакия маҳалласида истиқомат қилаётганларнинг кайфияти чоғ. Сабаби, бу ерда болажонлар учун барча шароитларга эга 125 ўринли 2 қаватдан иборат 9-мактабгача таълим муассасаси биноси барпо этилмоқда. Ушбу 3,2 миллиард сўмлик лойиҳани рўёбга чиқаришда "Ҳамкор-қурилиш Ангор" хусусий кор-

хонаси жамоасининг толмас қурувчилари тер тўкишмоқда. Ўзтиборлиси, ишни тез ва сифатли адо қилишда архитектура талаблари ва илгор технологиялар тўлиқ инобатга олинмапти.

Шўрчиликлар ҳам хайрли ўзгаришлардан четда эмас. Жумладан, туманининг Ёшгайрат маҳалласи ҳудудида 125 ўринли 14-мактабгача таълим муассасаси янгитдан тикланяпти. Бу ерда "Шўрчи Шакарқўл" хусусий корхонаси ходимлари бир мақсад йўлида жам бўлиб, бирдамлик ҳикматиини намойиш қилишмоқда. Ҳамжиҳатлик эса 50 нафар ишчининг меҳнат муҳофазаси ва қурилиш меъёрларига амал қилинишида ўз исботини топиқмоқда.

Қузутовларимиз давом этади.

Юнусали ОЧИЛДИЕВ,
"XXI asr" мухбири

Академик сабоқлар

Тошкент архитектура қурилиш институтида ўтказилган бу галги давра суҳбати ўзгача руҳда кечди. Олий ўқув юртимизда талабаларга таҳсил бераётган барча тоифадаги устоз ва мураббийлар сабоқларидан фарқли ўлароқ, Ўзбекистон Фанлар академияси аъзолари суҳбатида баҳраманд бўлмоқ ҳам фахрланишга арзийди, десак муболага эмас.

Таниқли олим, академик М. Мирсаидов, академия профессори К. Султонов ҳамда институт профессори Қ. Абдурашидов иштирокидаги мулоқотда кўтарилган мавзу ва муаммолар мамлакатимиз илм-фани тақдирига дахлдорлиги билан мазмунли ва қизиқарли кечди.

Давлатимиз раҳбари ташаббуси билан кейинги қарий уч йиллик муддат ичида илм-фан

соҳасида эришилаётган истиқболли ютуқларни амалиётга кенг татбиқ қилишга жиддий эътибор берилляётгани, қолаве, юқори натижалар кўрсатаётган иқтидорли илмий ходимлар ҳар томонлама қўллаб-қувватланиб рағбатлантириляётгани ёшларни руҳлантириб юборди, — дейди академик М.Мирсаидов. — Бунга таълим даражасини сифат жиҳатидан

ошириш ва тубдан такомиллаштириш, моддий-техника базасини мустаҳкамлаш ва модернизациялаш, замонавий ўқув-илмий лабораториялари, ахборот-коммуникация технологиялари билан жиҳозлаш бўйича Олий таълим тизимини 2017-2021 йилларда комплекс ривожлантириш дастури катта туртки бўлди. Узоққа бормайлик, оддий мисол, сизлар ўқиётган илм даргоҳининг янги биноси қурилиши бошланди, шунингдек, ўқув бинолари шаҳарнинг турли бурчақларида эди. Энди эса бир ҳудудда жойлаштириш режалаштирил-

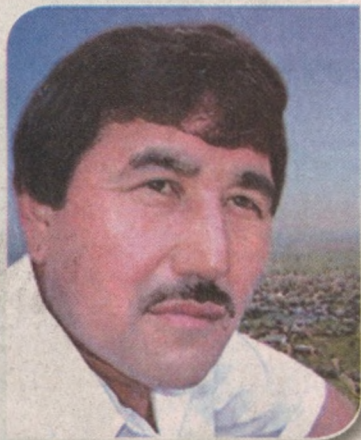
ган. Бу каби қўлайликлар таълим-тарбияда катта ўрин тутати.

Тадбирда сўзга чиққан бошқа нотиклар ҳам олий маълумотли мутахассисларни тайёрлаш сифатини оширишда иқтисодиёт соҳалари ва тармоқларининг иштирокини янада кенгайтириш, шунингдек, ёшлар ўртасида китобхонлик маданиятини тарғиб этиш орқали қувончли ютуқларга эришиш мумкинлигига ургў беришди.

З. ШОДМОНОВА,
Ҳ. ЖАБОРОВА,
Тошкент архитектура қурилиш институти ўқитувчилари

Хизматлар лицензияланган.

Яшаши яхши одамнинг ташвиши мўл бўлади

Қозоқбой Йўлдошев,
адабиётшунос

Тараққиёт юксалгани сари муаммоларнинг кўпайиши бор гап ва шундай бўлиши ҳам керак. Одамнинг ақлий-маънавий савияси ўсгани сари унинг талаблари кўпайиб бораверади. Биласизки, талабнинг кўпайиши муаммони уричтиради. Бизнинг қишлоқда бир оқсоқол кимга бўлса ҳам: “Ташвишнинг кўп бўлисин!” деб дуо қиларди. Ундан: “Ташвишнинг кўпини нима қи-

ламан?” деб сўрасак, бобо: “Ҳаёти яхши, соғлиги жойида одамнинг ташвиши кўп бўлади. Бахтсиз одамда ташвиш битта бўлади: касал бўлса, фақат тузалиш, оч бўлса, фақат тўйиш, қамоқда бўлса, фақат озод бўлиш ташвишини чекади. Ҳаёти яхши одамнинг ташвишида саноқ бўлмайди”, дердилар. Шунга ухшаб муаммонинг кўпчилиги муаммо эмас, уларнинг ечилмаётгани муаммо.

Балки, адашётгандирман, аммо менга бизнинг ўзбек ёлпасига бир-бирини эшитишни истамайдиган улус бўлиб туюлаверади. Ўрисда: “Ҳеч қачон ҳеч қачон дема”, деганга ўхшаш нақл бор. Биз ҳамма нарсани дарҳол ё у ёқлик, ё бу ёқлик қилиб ташлагимиз келаверади. Мана, сиз ҳам ҳадеб: “Ҳар бир масаланинг ҳақиқати битта бўлади”, дейсиз. Нега энди битта бўларкан? Ўша масаладаги сиз топган битта ҳақиқат сизнинг ҳақиқатингиз. Лекин мен нега унга риоя қилишим керак? Мен бошқача ҳақиқатни топган бўлсам, бировларга маъқул келмагани учун ўзгарирайинми? Ҳақиқат битта бўлади дегани бутун миллатга битта бош етарли деганга ўхшаш гап. Ҳақиқатнинг битталигини фақат Яратганнинг битталигига нисбатангина ишлатиш ўринли. Бошқа ҳар қандай шароитда ўйлайдиган одам нечта бўлса, ҳақиқат ҳам ўшанча бўлади.

Азалий қадрият ва туйғуларни илғаб, уларга эҳтиромла қарай оладиган шахс ўз бугунига

эга бўлиб, эртасини ярата билади. Кечага таянган бугун собитдир. Шу собитлик кучоғида туйилган келажак эса буюқдир...

Бу ўткнчи дунёда биргина руҳ мандудир. Руҳнинг тозаллиги кишига қувват бахш этади. Демак, қайсики миллатнинг руҳияти мунаввар, туйғулари тоза бўлса, ўша халқ қудратлидир.

Алоҳида талант эгалари алоҳида руҳият ва алоҳида тақдир эгалари ҳамдир. Уларнинг бошқа алоҳидаликлари табиатларидаги алоҳидаликдан келиб чиқади. Аксарият катта истеъдод эгалари табиатан ёлғиз, атрофидаги энг яқин кишиларга ҳам бегона бўлишади. Уларни юзлаб одамлар ўраб туриши, тинимсиз олқишлаши, қарсақлар чалиши, қойил қолганликларини билдириши мумкин, лекин бу нарсаларнинг бирортаси ҳам талант эгасини ёлғизликдан қутқара олмайди. Чунки улар ҳамма қатори одамлар эмас! Ҳамма қатори ўйлай олмайди. Ҳамма қатори бўлмайди унинг туйғулари ҳам. Дунёни бошқача кўради-

ган, атрофни одамлардан бошқачароқ сезади-ган қилиб яратган уни қодир Эгам.

“Давлат тили ҳақида”ги қонун қандай бажариляпти?” деган саволга ижобий жавоб бериш мушкул. Бизнингча, қонуннинг яхши бажарилмаётганига бир қатор объектив ва субъектив сабаблар бор.

Биринчидан, давлат тили тўғрисидаги қонунимиз ўзи етарлича пухта ишланмаган бўлиб, унда тавсиявийлик устувор. Аксар моддалар тавсия характерда бўлиб, мажбурийлик кўзда тутилмаган. Қонун эса, биринчи навбатда, мажбурий юклаши керак.

Иккинчидан, мазкур қонунда ижро механизми кўзда тутилмаган. Зеро, у ўзбек тилининг иккинчи даражали бўлишига қўнқан муаллифлар томонидан тайёрланган ва уларнинг назарида тилимизнинг давлат тили эканини юридик жиҳатдан қайд этишнинг ўзигина етарли бўлган.

Учинчидан, кейинги йилларда англиз тилини ўрганишга эътибор кучайиб, кенг имкониятлар яратилди, давлат тили эса назардан четда қолди. Бу ҳол кўпчиликда яшаш учун ўзга тилни билиш муҳим деган фикр уйғотди.

Тўртинчидан, таассуфки, халқимизда ҳануз миллий гуруҳ етарлича шаклланмади. Миллатдошларимиз кўпчилиги ўзига, бинобарин, тилига ҳам иккинчи даражали деб қараш иллатидан қутула олгани йўқ. Ўтган йиллар орасида айримларда гастарбайтерлик кайфияти пайдо бўлди. Тирикчилик ўтказиш учун четга чиқиш, бунинг учун эса рус тилини билиш шарт деган тўхтам қарор топди. Шу боис ўрта мактабларда рус синфлари тобора кўпайиб бормоқда.

Бешинчидан, жамиятнинг бошқарув қатламида ва миллат ойдинлари орасида чет тилларга маҳлиёлик кузатилади. Мутахассисни ишга олиш, лавозимга тайинлашда чет тилини билиши асосий кўрсаткичга айланди.

Ҳатто она тили ва адабиётини ривожлантириш мақсадида ташкил этилган Ўзбек тили ва адабиёти университетида олимларни ишга олишда ҳам уларнинг қандай мутахассис экани эмас, балки бирор бир чет тилини билиши етакчи кўрсаткич саналди. Шунингдек, кўпгина шахслар давлат тилини билмагани ҳолда юқори лавозимларда ишламоқда.

Олтинчидан, иш одамларимиз бозор иқтисодиёти қоидаларини яхши билмагани учун рекламага оларманни чорлайдиган восита деб эмас, балки анчайин бир ялтироқ ва жимжадор безак сифатида қараётир. Шу боис ўзбек ишбилармонлари рекламанинг мижозни чорлашга хизмат қилишига эмас, бошқаларникига ўхшамаган тарзда тушунарси ва оҳанжамалироқ бўлишига диққат қиладилар.

Бизнингча, давлат тили тўғрисидаги қонуннинг бажарилишига эришиш учун бу масала Олий Мажлис ялпи йиғинларининг кун тартибига қўйилиб, махсус расмий ҳужжат қабул қилиниши керак. Унда мазкур қонуннинг энг қийиндан то энг юқоригача бўлган барча идораларда сўзсиз бажарилиш механизми белгилаб қўйилиши зарур. Ушбу ҳужжатда қонунни бажармаган юридик ва жисмоний шахсларга нисбатан қўрилиши мумкин бўлган ҳуқуқий, маъмурий, иқтисодий жазо чоралари аниқ кўрсатилиши, бу ишга жавобгар шахслар сифатида туман, шаҳар ва вилоят миқёсидаги биринчи раҳбарлар белгиланиши лозим. Шунингдек, туманлар ва вилоятлар бўйича “Давлат тили ҳақида”ги қонун бажарилиши таъминлайдиган алоҳида иқтисодий-маъмурий тузилма шакллантирилиши зарур. Қонунни бажаришга оид ҳужжатда барча давлат ва хусусий ташкилотларда иш юритиш ўзбек тилида олиб борилиши мажбурийлиги белгилаб қўйилиши лозим. Давлат тили тўғрисидаги қонун ва унинг ижроси бўйича тайёрланган ҳужжатнинг бажарилиши парламент назоратига олиниши ва қилинаётган ишлар юзасидан матбуот орқали жамият аҳлига мунтазам ҳисобот бериб турилиши керак.

“Шўртан Газ Кимё мажмуаси”

масъулияти чекланган жамияти жамоаси

ҳаётимиз қувончи, келажакимиз ворислари саналмиш шириндан-шакар фарзандларимизни 1 июнь – Халқаро болаларни ҳимоя қилиш куни билан самимий табриклайди.

Сизлар мустақил Ўзбекистонимиз бағрида эмин-эркин ўсиб, буюк аждодларимиз анъаналарининг муносиб давомчилари бўласизлар деган умиддамиз.

Қутлуғ айём олам-олам шодликлар келтирсин!

MUASSIS:
TADBIKORLAR VA
ISHBILARMONLAR
HARAKATI –
O'ZBEKISTON
LIBERAL-
DEMOKRATIK
PARTIYASI

XSKI
IJTIMOIY-SIYOSIY GAZETA
HAFTALIK NASHR

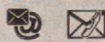
Бош муҳаррир:
Норқобил ЖАЛИЛОВ

Таҳрир хайъати:

Ақтам ХАЙТОВ Аҳмад ШОДМОНОВ
Бахтиёр ЯКУБОВ Тўлқин ЭШНАЗАРОВ
Алишер СУЛТОНОВ Виктор ПИАК
Мавзуда ХУҶАЕВА Насимжон АЛИМОВ
Сирожиiddин САЙИДИ Аслиддин АЛМАРДОНОВ
(Бош муҳаррир ўринбосари)

Таҳрират манзили:
Тошкент шаҳри
Нукус кўчаси 73-уй.

электрон почта:
xskl.asr@gmail.uz

Телефонлар:
қабулхона – 71 215-63-80
(тел./факс).
Котибуят – 71 281-40-17
Обуна ва реклама
бўлими
71 215-60-45, 71 255-68-50

“XXI asr” иқтисодий-сиёсий газетаси Ўзбекистон
Матбуот ва ахборот агентлигида 2011 йил 14 июнда
0009-рақами билан рўйхатдан ўтказилган.

“Шарқ” нашриёт-матбаа акциядорлик компанияси
босмахонасида чоп этилди.

Корхона манзили:
Тошкент шаҳри Буюк Турон кўчаси 41-уй.
Газета офсет усулида, А-2 форматда босилди.
Ҳажми – 4 босма табоқ.

Буюртма рақами: Г – 558 Тираж: 5422
Баҳоси келишилган нархда.
Ўза якуни – 23:40
Топширилди – 01:00

Таҳриратга келган кўлемлар тақриз
қилинмайди ва муаллифларга қайтарилмайди.

© “XXI asr” дан олинган маълумотларга манба
сифатида газета номи кўрсатилиши шарт.

Муаллифлар фикри таҳрират нуктаи
назаридан фарқ қилиши мумкин.

Газета таҳрират компьютер марказида
терилди ҳамда дизайнер
Маъруфжон Раҳмонов
томонидан саҳифаланди.

ISSN 2181-497X

НАШР КЎРСАТКИЧИ: 406

12 456

Навбатчи муҳаррирлар:
Фаруҳ ЖАБОРОВ, Ўзбек ШОЙМУҚЛОВ.